

การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

สารนิพนธ์
ของ
ยุพดี หินแฉาวี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
กุมภาพันธ์ 2550

การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1
วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

บทคัดย่อ
ของ
ยุพดี หินเภาวี่

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
กุมภาพันธ์ 2550

ยุพดี หินเธาว์. (2550). การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี. สารนิพนธ์ ศศ.ม.(การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 28 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนจำนวน 6 แผน และแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง ใช้เวลาดำเนินการทดลอง รวม 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ จำนวน 20 คาบ คาบละ 60 นาที โดยทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังของผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test for dependent samples)

ผลการวิจัยพบว่า

หลังการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE USE OF VIDEO TO ENHANCE ENGLISH LISTENING ABILITY OF
FIRST-YEAR HIGHER CERTIFICATE VOCATIONAL STUDENTS
AT LOPBURI TECHNICAL COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
YOOPADEE HINTHAO

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Arts Degree in Teaching English as a Foreign Language
at Srinakharinwirot University

February 2007

Yoopadee Hinthao. (2007). *The Use of Video to Enhance English Listening Ability of First-Year Higher Certificate Vocational Students at Lopburi Technical College*. Master's Project, M.A. (Teaching English as a Foreign Language). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Chaleosri Pibulchol.

The purpose of this study was to investigate the enhancement of English listening ability of the first-year higher certificate vocational students through the use of video techniques in teaching. The sample of this study was 28 first-year higher certificate vocational students in Electronics who took the course Developing Skills for English Communication 2 (3000-1202) in the second semester of the 2004 academic year at Lopburi Technical College. The sample was selected by purposive sampling. The students were taught for ten weeks with 20 sixty-minute periods. The research instruments were six lesson plans and an English listening test. The data were statistically analysed by mean, standard deviation and t- test for dependent samples.

The result of this study revealed that the students' ability in English listening skill was significantly increased at the .05 level after using video in teaching.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การใช้ชีวิตที่ศึนประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการ
ฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคพนบุรี
ของ ยุพดี หินเภาว้ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ดร.วัลลภา ไทยจินดา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ดร.อรพรรณ วีระวงศ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล)

วันที่ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สภานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ เฉลียวศรี พิบูลชล อาจารย์ที่ปรึกษาสภานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างยิ่งในการตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัย จนทำให้สภานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาจากท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สุขเสรีทรัพย์ และดร.อรพรรณ วีระวงศ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบสภานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้วิชาความรู้ระหว่างการศึกษาตลอดหลักสูตร ซึ่งเป็นประโยชน์และมีคุณค่าในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วนิดา วิรมย์รัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครูแผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ (ภาษาอังกฤษ) และครูคุณ เวชวิทย์พานิชย์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่ช่วยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือตลอดการวิจัย และขอขอบคุณ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่ม 7-8 ปีการศึกษา 2547 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ น้อง และ พันโทประภิต หินเภาวี่ ที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือตลอดมา และขอขอบคุณ จำสับเอกธนรบ เข็นน้อย ที่ช่วยจัดพิมพ์สภานิพนธ์ให้เสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ยุพดี หินเภาวี่

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟัง.....	6
ความหมายของการฟัง.....	6
ความสำคัญของการฟัง.....	8
การพัฒนาทักษะการฟัง.....	9
กิจกรรมการสอนฟัง.....	12
การวัดและประเมินผลการฟัง.....	15
การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษา.....	17
ความสำคัญของวีดิทัศน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	17
ประเภทของวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	18
การเลือกภาพเหตุการณ์มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	19
ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์.....	19
เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน.....	20
การใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน.....	24
งานวิจัยภายในประเทศ.....	24
งานวิจัยต่างประเทศ.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการค้นคว้า	27
การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	27
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	34
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	34
สมมุติฐานของการวิจัย.....	34
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	35
อภิปรายผล.....	36
ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	50
ภาคผนวก ก แผนการสอน.....	51
ภาคผนวก ข แบบทดสอบและแบบสอบถาม.....	67
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย.....	86
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	87

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลัง การทดลอง.....	34
2 เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาก่อนและหลัง การทดลอง.....	34
3 แสดงค่าความยาก และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบวัดความสามารถด้านทักษะ การฟังภาษาอังกฤษ.....	85
4 แสดงผลต่างของคะแนนจากการทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการทดลอง.....	86

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของทักษะที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ.....	7
2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของการฟัง.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การฟังเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งทักษะหนึ่งในการเรียนภาษา ผู้ฟังจะต้องฟังให้เข้าใจก่อน จึงจะสามารถพูดโต้ตอบได้ตามที่ต้องการ ทักษะการฟังจึงนับว่าเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ ทักษะอื่น ๆ จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ณัฐกานต์ ผ่องลำเจียก (2546 : 58 – 59) ที่ได้ศึกษาความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษ ใน สถาบันราชภัฏเขตภาคตะวันตก จำนวน 98 คน พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารของนักศึกษาด้านทักษะการฟัง คิดเป็นร้อยละ 33.42 ซึ่งอยู่ในระดับอ่อน นอกจากนี้ ประทีปสุข ยั่งเสถียร (2542 : 62) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษในโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบทักษะการฟังของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ เมื่อเทียบกับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวณี บุรีโสดม (2542 : 62); กุณิณี จำปาเรือง (2542 : 63); และจิรวรรณ ธาณี (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในทักษะการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนก การเรียนศิลปภาษาในโรงเรียนรัฐบาลเขตการศึกษา 3, 5 และ 10 อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

เออร์ (Ur. 1984 : 11 – 21) ได้กล่าวถึงปัญหาของการฟังในการเรียนภาษา ได้แก่ การฟังเสียง ที่ไม่มีหรือแตกต่างจากภาษาแม่ การลงเสียงเน้นหนักและทำนองเสียง การพูดซ้ำ การออกเสียง การคาดการณ์ ความเข้าใจคำศัพท์และสำเนียงภาษา และการใช้ตัวชี้แนะทั้งภาพและเสียง เออร์ (Ur.1984 : 5) ได้กล่าวว่าการฟังในสถานการณ์จริงนั้น ผู้ฟังจะได้เห็นการแสดงออกทางใบหน้า ท่าทาง อารมณ์ของผู้พูด และตัวชี้แนะจากสภาพแวดล้อมทั้งภาพและเสียงซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจได้ มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุณี มณีกุล (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยการใช้เนื้อหา ที่แท้จริงจากวีดิทัศน์ของเจ้าของภาษาเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาอังกฤษ พบว่าทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากการใช้ เนื้อหาจริง และกิจกรรมปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันในภาพรวมมีระดับสูง

วีดิทัศน์เป็นส่วนหนึ่งในสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาที่มีศักยภาพในการประยุกต์ใช้ได้ดี สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางในหลายด้าน (นิชิโมโต. 2538 : 5)

นอกจากนี้การชมวิดีโอทัศนียภาพยังสนุกสนานกว่าเทปซึ่งมีเฉพาะเสียงมาก ผู้ฟังสามารถเห็นตัวผู้พูดและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ช่วยสื่อความหมายทางอ้อมด้วย (ฮาร์เมอร์. 2546 : 147) สอดคล้องกับคำกล่าวของโลเนอร์แกน (Lonergan. 1984 : 4) ที่ว่า วิดีทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ ผู้เรียนสามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกันโดยภาพที่ปรากฏบนจอจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดต่าง ๆ ของผู้สนทนา เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแต่งกาย สถานภาพทางสังคม อารมณ์โดยสังเกตจากสีหน้า (Facial expression) และท่าทาง (Gesture) อันจะทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณิงนิจ อัจฉรงค์ (2533 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 2 โดยการใช้วิดีโอเทปกับการใช้เทปบันทึกเสียง เป็นสื่อช่วยสอน พบว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษของนักศึกษากลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้วิดีโอเทปประกอบบทเรียน แตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงประกอบบทเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซีรีน (Sheerin. 1982 : 122-123) กล่าวว่า วิดีทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ยินภาษาที่ใช้จริงในบริบทต่าง ๆ เช่น ในสถานการณ์ทางการแพทย์ และวิศวกรรม และที่สำคัญยังช่วยฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจได้อย่างดีทั้งความเข้าใจในภาพรวมและในรายละเอียด นอกจากนี้การได้เห็นภาพและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กันจะทำให้ภาษามีชีวิตชีวาและมีความหมายมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการนำสถานการณ์จริง (Real world) มาสู่ห้องเรียนอีกด้วย (Geddes; & Sturtridge 1982 : 6) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบภาษาของการใช้ภาษาที่หลากหลาย (Kajornboon. 1994 : 41) และยังสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของผู้เรียนอีกด้วย (Stempleski; & Tomalin 1990 : 4) อันเดอร์วูด (Underwood. 1989:96-97) กล่าวถึงการฝึกทักษะการฟังโดยใช้วิดีโอทัศน์ว่า เมื่อผู้เรียนดูวิดีโอทัศน์แล้วสามารถเข้าใจโดยไม่จำเป็นต้องฟังรายละเอียดอย่างตั้งใจ

ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากวิดีโอทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง โดยควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความเข้าใจพร้อมกันไป (Anderson; & Lynch. 1988 : 58) ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรเตรียมกิจกรรมการฟังควบคู่ไปกับการดูวิดีโอทัศน์ เช่น กิจกรรมค้นหาจุดที่รู้จัก กิจกรรมนับความถี่คำที่ได้ยิน กิจกรรมการเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ เป็นต้น และใช้เทคนิคการใช้วิดีโอทัศน์ที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรม และเกิดทักษะในการฟังเพื่อความเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น แอนนาเบล ภามานี ขจรบุญ (Annabel Bhamani Kajornboon. 1994 : 53-58) กล่าวว่าเทคนิคการสอนโดยใช้วิดีโอทัศน์มีมากมายหลายวิธีและไม่มีวิธีหนึ่งวิธีใดถูกต้องที่สุด ผู้สอนสามารถเลือกใช้เทคนิคตามความเหมาะสมและความต้องการของผู้เรียน เช่น เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ฟังเสียง (Sound off/Vision on) ผู้เรียนดูแต่ภาพแล้วสามารถเดาเหตุการณ์ได้โดยดูจากสถานที่ในเนื้อเรื่อง เสื้อผ้า สีหน้าของตัวละคร ท่าทาง และการแสดงเป็นการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจากสิ่งที่ได้เห็น เทคนิคการเรียงลำดับเหตุการณ์ (Sequencing) ช่วยให้ผู้เรียนได้

รวบรวมข้อมูลจากวีดิทัศน์ที่ได้ดู นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงเทคนิคอื่น ๆ อีก เช่น เทคนิคการเล่นไปหยุดไป (Pause/Freeze frame) เทคนิคการฟังแต่เสียงโดยไม่ดูภาพ (Sound with no vision) เทคนิคการแยกดูเป็นส่วน ๆ (Split viewing) มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำวีดิทัศน์และเทคนิคการใช้วีดิทัศน์มาประกอบการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งผลการวิจัยอยู่ในระดับน่าพึงพอใจ เช่น งานวิจัยของ เรณู ดวงมณี (2546 : 51-58) ได้ศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลยา บริสุทธิพันธ์ (2539) ; นพพร กระจ่างพจน์ (2536); ประไพ เทียนเงิน (2534) ที่ได้ทำการวิจัยผลของการใช้วีดิทัศน์ ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังการสอนโดยใช้วีดิทัศน์สูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากประสบการณ์การสอนนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคพลบุรี มาเป็นเวลากว่า 4 ปี ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนมากประสบปัญหาในด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ และจากเอกสารและงานวิจัยข้างต้นที่แสดงให้เห็นว่าการนำวีดิทัศน์มาประกอบการสอนสามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะนำวีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมาใช้ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคพลบุรี ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน ที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคพลบุรี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้นำวีดิทัศน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) จำนวน 704 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้กลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 กลุ่ม เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ระยะเวลาในการทดลอง

ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2547 จำนวน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเป็น 20 คาบ คาบละ 60 นาที

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ตรงตามคำอธิบายรายวิชา ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามหัวข้อทางภาษา ดังนี้

1. Describing Past Events
2. Ordering Food
3. Giving Directions
4. Describing People
5. Talking about Person's Plans
6. Talking about Experiences

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสามารถในการฟัง** หมายถึง ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน โดยสามารถจับใจความสำคัญ ตีความ เรียงลำดับเหตุการณ์ เข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้พูดและเดาความหมายของคำศัพท์จากเรื่องที่ฟังได้ วัดได้จากคะแนนของผู้เรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. **วีดิทัศน์** หมายถึง วีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อทางภาษาที่เลือกมาเป็นเนื้อหาในการทดลอง โดยใช้วีดิทัศน์ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะ (ELT video materials) และวีดิทัศน์จากสถานการณ์จริง (Non-ELT video materials/Authentic video materials)

3. **การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน** หมายถึง วิธีการนำวีดิทัศน์มาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/ Vision on) การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/ Vision off) การเล่นไปหยุดไป (Play and pause) การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อม ๆ กัน (Sound and vision on) การแยกดูเป็นส่วน ๆ (Jigsaw viewing/ Split viewing) และการทำนายหรือคาดเดาเหตุการณ์ (Prediction)

สมมุติฐานในการวิจัย

นักศึกษที่เรียนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน มีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟัง
 - 1.1 ความหมายของการฟัง
 - 1.2 ความสำคัญของการฟัง
 - 1.3 การพัฒนาทักษะการฟัง
 - 1.4 กิจกรรมการสอนฟัง
 - 1.5 การประเมินผลการฟัง
2. การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษา
 - 2.1 ความสำคัญของวีดิทัศน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 2.2 ประเภทของวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 2.3 การเลือกภาพเหตุการณ์มาใช้ในการเรียนการสอน
 - 2.4 ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์
 - 2.5 เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน
3. การใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน
 - 4.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

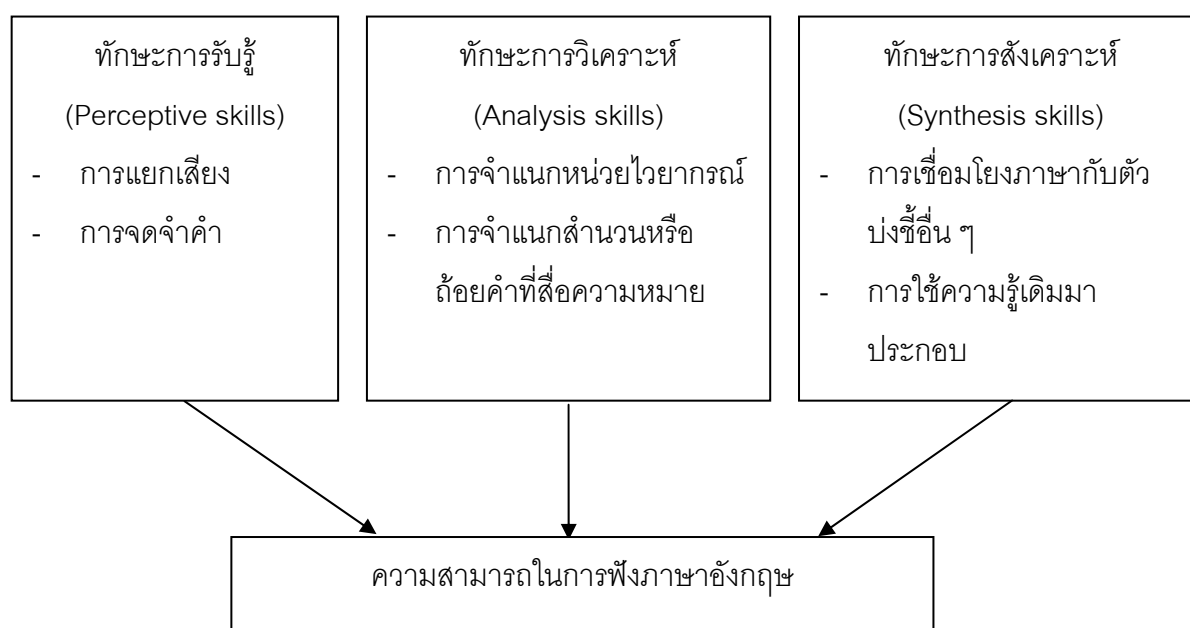
1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการฟังไว้ดังนี้

อันเดอร์วูด (Underwood. 1989 : 1) ให้ความหมายของการฟังว่าเป็นกิจกรรมที่ต้องให้ความสนใจและพยายามเข้าใจความหมายจากสิ่งที่ได้ยิน การฟังที่ประสบผลสำเร็จนั้นผู้ฟังต้องเข้าใจความหมาย รวมทั้งสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อให้ผู้ฟังทราบในสถานการณ์นั้น ๆ

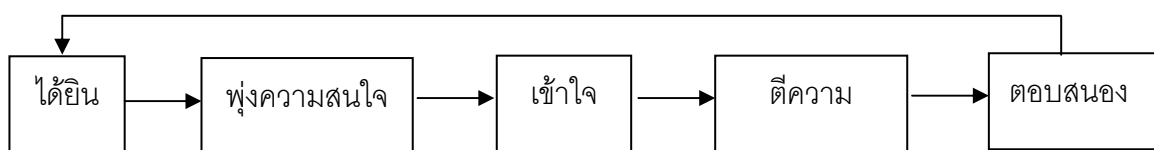
รอสท์ (Rost. 1991 : 4) กล่าวถึงการฟังว่าเป็นการบูรณาการทักษะ 3 ทักษะ เข้าด้วยกัน คือทักษะการรับรู้ โดยเมื่อฟังแล้วสามารถแยกเสียงและจดจำคำได้ ทักษะการวิเคราะห์ ผู้ฟังสามารถจำแนกหน่วยทางไวยากรณ์ และสำนวนหรือถ้อยคำที่สื่อความหมาย ทักษะการสังเคราะห์ ผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงภาษากับตัวบ่งชี้อื่น ๆ มาใช้ประกอบความรู้เดิมที่มีอยู่เพื่อความเข้าใจในการฟัง โดยรอสท์ ได้แสดงแผนภูมิภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของทักษะที่มีผลต่อความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ

วิดโดว์สัน (Widdowson. 1981 : 60) กล่าวว่า การฟังหมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจว่า ประโยคนั้น ๆ มีความสัมพันธ์กับประโยคที่พูดแล้วอย่างไร และประโยคดังกล่าวมีหน้าที่ในการสื่อสารอย่างไร โดยผู้ฟังจะเลือกฟังเฉพาะสิ่งที่ตรงกับจุดมุ่งหมายในการฟัง และตัดส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป

สุนันทา โสรัจจ์ ; และคนอื่นๆ (2539 : 6-7) ได้ให้ความหมายของการฟังว่า การฟังหมายถึง กระบวนการรับรู้สารโดยผ่านสื่อ คือเสียงในรูปแบบต่างๆ เช่น เสียงเพลง สนทนา เป็นต้น ขณะฟัง ผู้รับสารต้องให้ความสนใจสามารถตีความสิ่งที่ได้ฟังจึงจะตอบสนองได้ถูกต้อง นับเป็นกระบวนการรับรู้สาร โดยแสดงดังแผนภูมิภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของการฟัง

ขั้นที่ 1 การได้ยิน (Hearing) เป็นขั้นแรกของการฟังเมื่อมีเสียงมากระทบโสตประสาท

ขั้นที่ 2 การฟังความสนใจ (Concentration) ผู้ฟังจะมุ่งความสนใจไปตามเสียงที่ได้ยิน

ขั้นที่ 3 การเข้าใจ (Comprehension) ถ้าผู้ฟังรู้จักภาษาของผู้พูด ก็จะรับรู้และเข้าใจสารที่ส่งมา

ขั้นที่ 4 การตีความ (Interpretation) ขั้นค้นหาความหมายของสารที่ส่งมาว่ามีเจตนาที่แท้จริงอย่างไร

ขั้นที่ 5 การตอบสนอง (Reaction) เมื่อผู้ฟังตีความสารที่ส่งมาได้แล้ว ก็จะตอบสนองกลับอย่างใดอย่างหนึ่งไปหาผู้พูด เช่น พยักหน้า สายหน้า พุดโต้กลับ เป็นต้น

บริชา ช้างขวัญยืน (2525 : 1) ; ประมวญ ดิคคินสัน (2529 : 79) ; และริกซอน (Rixon. 1986 : 28) กล่าวว่า การฟังต่างกับการได้ยิน การได้ยินเป็นเพียงการรับรู้เสียงซึ่งมากกระทบโสตประสาท ส่วนการฟังนั้นเป็นการกระทำด้วยความตั้งใจ เมื่ออวัยวะรับสัมผัสคือโสตประสาทได้รับเสียงแล้วสมองต้องตีความหมายเสียงนั้น เพื่อให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่ได้ยิน

เรณู ดวงมณี (2546 : 10) ; เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546 : 9) ; สุดารัตน์ พญาพรหม (2543 : 7) ; และชัยยา เปรมภักดี (2543 : 13) กล่าวว่า การฟังเป็นการรับเอาข้อมูลที่เป็นเสียงจากผู้พูดมาตีความหรือวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ความหมายเดียวกับผู้พูด การฟังจะมีประสิทธิภาพดีเมื่อผู้ฟังมีความตั้งใจ สนใจ มีความรู้ทางภาษา และมีประสบการณ์เดิม ในเรื่องที่ฟังอยู่บ้าง

จากความหมายของการฟังดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การฟังเป็นกระบวนการรับสารทั้งที่เป็นเสียงจากผู้พูดและตัวบ่งชี้อื่น ๆ มาตีความหรือวิเคราะห์เพื่อให้สื่อความหมายได้ตรงกับผู้พูดและตอบสนองกลับได้ การฟังจะมีประสิทธิภาพดีเมื่อผู้ฟังฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตั้งใจ สนใจ มีความรู้ทางภาษา และมีประสบการณ์เดิมในเรื่องที่ฟังมาประกอบกัน

1.2 ความสำคัญของการฟัง

การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสื่อสารซึ่งได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังสรุปได้ดังนี้

มอร์เลย์ (Morley. 1984 : 7, 21-22, 29) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน โดยจากผลการวิจัยพบว่า ในการสื่อสารนั้นใช้ทักษะการฟังร้อยละ 50 การพูดร้อยละ 25

การอ่านร้อยละ 15 และการเขียนร้อยละ 10 การฟังเพื่อความเข้าใจเป็นทักษะเบื้องต้นที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาที่สอง โดยควรจัดให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฟังภาษา กล่าวคือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟังภายนอกห้องเรียนทั้งชนิดการสื่อสารสองทาง (Two-way interactive communication) และการสื่อสารทางเดียว (One-way communication) เช่น การฟังเพลงจากวิทยุ การดูภาพยนตร์จากโทรทัศน์และวีดิทัศน์ นอกจากนี้ยังกล่าวอีกว่าการฟังไม่เพียงแต่เป็นการรับข้อมูลเท่านั้น แต่ยังเป็นการนำข้อมูลที่ได้มาทำให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

แอนเดอร์สัน และลินช์ (Anderson ; & Lynch. 1988 : 60) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อสารให้ประสบผลสำเร็จ ผู้ฟังที่มีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่หลากหลายไปพร้อม ๆ กัน

รอสท์ (Rost. 1991 : 4 ; 1994 : 141-142) ; และสุมิตรา อังวัฒนกุล (2535 : 159) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การฟังเป็นสิ่งจำเป็นและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมมากมายในการเรียนรู้ภาษาทั้งในและนอกห้องเรียน หากผู้เรียนไม่เข้าใจในสิ่งที่ฟังแล้วการเรียนรู้ก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นการฟังจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอันจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ อีกด้วย

ริชาร์ด และรีนันด์ยา (Richards ; & Renandya. 2002 : 235) กล่าวว่า การฟังเพื่อความเข้าใจเป็นแกนของการเรียนรู้ภาษาที่สอง ดังนั้นความต้องการในการสอนฟังจึงสูงขึ้นไปอย่างเด่นชัด

คุณสมบัติสำคัญที่สุดประการเดียวของผู้นำธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ คือ รู้จักวิธีการฟัง การฟังเป็นความสามารถที่ช่วยให้ผู้ขายรับรู้ความต้องการ และวัตถุประสงค์ของผู้ซื้อ ลูกค้า รวมถึงเพื่อนร่วมงาน ซึ่งถือได้ว่า เป็นพื้นฐานการเข้าถึงตลาด (เมอร์ฟี. 2538 : 10)

สรุปได้ว่า การฟังเป็นทักษะที่ใช้มาก และยังเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้อันจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาด้านอื่นๆ นอกจากนี้การนำข้อมูลที่ฟังมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้เกิดการพัฒนาในงานอาชีพให้ประสบผลสำเร็จอีกด้วย

1.3 การพัฒนาทักษะการฟัง

การพัฒนาทักษะการฟังจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ผู้สอนต้องพิจารณาตั้งแต่การเลือกเนื้อหาหรือการสร้างบทเรียนที่มีภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และมีประโยชน์ในการนำภาษานั้นๆ ไปใช้ตามวัตถุประสงค์ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้เรียนจะมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ภาษามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และการใช้โสตทัศนูปกรณ์ต่างๆ มาช่วยรวมทั้งการใช้นวัตกรรมต่างๆ เข้าเสริมจะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพได้ (เสาวลักษณ์รัตน์วิชัย. 2531 : 74)

แอนเดอร์สัน และลินช์ (Anderson ; & Lynch. 1988 : 44-60) กล่าวว่าในการพัฒนาทักษะการ

ฟังควรเริ่มจากภาษาและภาระงานที่ง่ายไปหายากและซับซ้อนขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจในการฟังของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนกล้าสอบถามข้อสงสัยในสิ่งที่ฟัง หรือขอให้ผู้พูดพูดซ้ำเมื่อมีโอกาส (Active listening) แต่หากผู้ฟังได้ฟังในสิ่งที่ยากแก่การเข้าใจนอกจากจะทำให้หมดกำลังใจแล้วยังทำให้ผู้ฟังนิ่งเฉยปล่อยให้เสียงที่ได้ยินผ่านไปโดยไม่ทราบความหมาย (Passive listening) แอนเดอร์สันและลินซ์ ได้กล่าวถึงความยากง่ายของการฟังว่าขึ้นอยู่กับ ชนิดของภาษาที่ฟัง (The type of language we are listening to) งานหรือจุดมุ่งหมายในการฟัง (Our task or purpose in listening) บริบทจากสิ่งที่ฟัง (The context in which listening occurs) และได้แนะนำหลักในการจัดกิจกรรมการฟังที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ประเภทของตัวป้อน ความยากง่ายของภาษาขึ้นอยู่กับ

การจัดเรียงข้อมูล (Information organization) ข้อมูลที่ถูกจัดให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์ จะทำให้ง่ายแก่การเข้าใจ ในการเตรียมบทเรียนให้กับผู้เรียนนั้น ผู้สอนควรเรียงลำดับเหตุการณ์และเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และในขั้นก่อนฟัง (Pre-listening) ควรจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้มีข้อมูลในหัวข้อที่จะฟังเพื่อช่วยในการฟังให้เข้าใจ

ความคุ้นเคยกับหัวข้อที่จะฟัง (Familiarity of topic) หากเลือกหัวข้อที่ผู้ฟังมีประสบการณ์เดิมอยู่บ้าง จะทำให้ผู้เรียนฟังได้เข้าใจง่ายขึ้น

ความชัดเจนของข้อมูล (Explicitness of information) เช่น ผู้เรียนในระดับต้นควรจัดหาบทเรียนที่สั้น ง่ายและมีข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นในการฟัง ส่วนผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้น สามารถจัดบทเรียนที่ยาวและซับซ้อนขึ้น มีการขยายความได้

ชนิดของข้อมูล (Type of input) เช่น ข้อมูลที่เป็นการบรรยายลักษณะสิ่งของ การเล่าเรื่องราวต่างๆ การกล่าวถึงความคิด ความเชื่อต่างๆ ความยากง่ายจะแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบที่มีผลต่อการฟัง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนข้อมูลกับเวลาที่ใช้ในการฟัง การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วัสดุทัศน ซึ่ง เป็นสื่อที่เข้าถึงข้อมูลได้มากกว่าเทปเสียง โดยควรมีกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจร่วมด้วย

3. ประเภทของกิจกรรม ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับและความสามารถของผู้เรียน

เออร์ (Ur. 1984 : 33) กล่าวถึงการฟังภาษาต่างประเทศต้องอาศัยความสามารถหลาย ๆ ด้าน ประกอบกับต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ โดยเออร์ (Ur. 1984 : 9) ได้สรุปลักษณะการฟังในชีวิตจริง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการฟังในชั้นเรียน ดังนี้

1. เป็นการฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย และมีการคาดการณ์จากเรื่องที่ฟัง
2. มีการโต้ตอบจากสิ่งที่ฟังได้ทันที
3. ผู้ฟังเห็นผู้พูดในขณะที่กำลังพูดอยู่

4. มีตัวบ่งชี้มาประกอบการฟังเพื่อให้เข้าใจความหมาย เช่น สีหน้า ท่าทาง อารมณ์

5. มีการแบ่งช่วงของการฟังให้สั้นลง เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น

6. ภาษาที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภาษาแบบไม่เป็นทางการมากกว่าแบบที่เป็นทางการ
 รอสท์ (Rost. 1991 : 7-9) ได้แนะนำหลักในการพัฒนาทักษะการฟัง ดังนี้

1. ควรให้มีการปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว (Face-to-face interaction) ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ภาษาใหม่ ๆ และตรวจสอบความสามารถในการฟังของตนเองได้

2. เน้นในเรื่องการสื่อความหมาย โดยพยายามเรียนรู้ในสาระสำคัญของภาษาเป้าหมาย (Focus on meaning and trying to learn new and important content in the target language)

3. จัดกิจกรรมที่ชัดเจนให้ผู้เรียนเข้าใจ อันจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลการฟังและปรับปรุงแก้ไขได้ (Work on comprehension activities)

4. เน้นความถูกต้องและการวิเคราะห์รูปแบบของภาษา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการฟังและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง (Attention to accuracy and on analysis of form)

นอกจากนี้ รอสท์ยังกล่าวว่า ผู้สอนสามารถช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังได้โดยเสนอแนะ ดังนี้

1. พูดคุยกับผู้เรียนเป็นภาษาอังกฤษ

2. ใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

3. แนะนำให้ผู้เรียนฟังภาษาอังกฤษจากสื่ออื่น เช่น เจ้าของภาษา วีดิทัศน์ และวิทยุเทป

4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกห้องเรียน

สำหรับในห้องเรียนได้เสนอแนะดังนี้

1. จัดกิจกรรมการฟังที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการฟัง และเฉลยคำตอบให้ผู้เรียนได้ทราบว่าคุณเองทำได้ดีเพียงใดในแต่ละกิจกรรม

2. เน้นกิจกรรมการสอนฟังมากกว่าการสอบ ไม่ควรเน้นแต่คำตอบถูกหรือผิดแต่ควรให้ผู้เรียนตอบสนองความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

3. นำสื่อต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษา เช่น วีดิทัศน์ และวิทยุเทป เป็นต้น
 นูแนน (Nunan. 2002 : 241) เสนอแนะว่า ในการสอนฟังควรพัฒนาผู้เรียนทั้งทักษะการฟังแบบกระบวนกรหน่วยย่อยและทักษะการฟังแบบกระบวนกรรวม ที่ผู้ฟังใช้ประสบการณ์เดิมมาประกอบกับบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เข้าใจความหมาย (Bottom-up and top-down listening skills) ร่วมไปกับกลยุทธ์ในการฟัง (A strategies-based approach) โดยได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่ดีต้องประกอบด้วย

1. สื่อการสอนควรนำมาจากเอกสารจริง (Authentic texts) ทั้งบทพูดคนเดียว (Monologues)

และในรูปของการสนทนา (Dialogues)

2. ควรจัดทำกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีพื้นความรู้ก่อนฟัง
3. ควรสอนให้ผู้เรียนใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการฟัง
4. ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสในการพัฒนาการฟังโดยฟังหลาย ๆ ครั้ง ควบคู่ไปกับการทำกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากฟัง

5. ผู้เรียนควรฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย
6. ควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียน
7. เนื้อหาของบทเรียนควรเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ในการพัฒนาทักษะการฟังนั้นนอกจากผู้เรียนต้องใส่ใจฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอแล้ว ผู้สอนยังมีบทบาทสำคัญตั้งแต่ขั้นจัดเตรียมบทเรียน สื่อการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับชั้น ความรู้ความสามารถ และความสนใจของผู้เรียน

1.4 กิจกรรมการสอนฟัง

ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้ โดยผู้สอนจัดกิจกรรมที่เหมาะสม กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้เสนอแนะกิจกรรมการสอนทักษะการฟังดังนี้ เออร์ (Ur. 1984 : 47 – 166) ได้แบ่งกิจกรรมในการฟังเพื่อความเข้าใจเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. การฟังโดยไม่โต้ตอบ (Listening and making no response) ได้แก่

1.1 การฟังพร้อมกับการอ่านตามไปด้วย (Following a written text) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการออกเสียงแต่ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนฟังเพื่อความเข้าใจ

1.2 การฟังสิ่งที่ผู้เรียนรู้แล้ว (Listening to a written text) เช่น การฟังจากสิ่งที่ผู้เรียนอ่านไปแล้ว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย แต่ก็จะทำให้ผู้เรียนไม่สนใจใช้ทักษะการฟังและผู้สอนก็จะไม่ทราบพัฒนาการในทักษะการฟังของผู้เรียนด้วย

- 1.3 ให้ผู้เรียนดูภาพประกอบ สิ่งของ แผนที่ ตาราง ในขณะที่ฟัง (Listening aided by visuals)

- 1.4 ฟังจากการพูดแบบไม่เป็นทางการของครูในชั้นเรียน (Informal teacher-talk)

- 1.5 ฟังจากสิ่งบันเทิงต่าง ๆ (Entertainment) เช่น นิทาน เพลง ภาพยนตร์

2. การฟังแล้วโต้ตอบสั้น ๆ (Listening and making short responses)

- 2.1 ฟังแล้วปฏิบัติตามคำสั่ง (Obeying instructions) เช่น สั่งให้ลุก – นั่ง ต่อโมเดล

วาดภาพตามคำบอก

- 2.2 กรอกข้อมูลลงตารางโดยใช้เครื่องหมาย (Ticking off items)

- 2.3 ตอบถูก – ผิด (True/False exercise)

- 2.4 หาที่ผิด (Detecting mistakes)
- 2.5 เติมคำในช่องว่าง (Aural cloze)
- 2.6 ฟังแล้วเดาสิ่งของ (Guessing definitions)
- 2.7 จดข้อมูลที่สำคัญ (Noting specific information)
- 2.8 ระบุภาพและเรียงลำดับเหตุการณ์ (Identifying and ordering)

3. การฟังโดยมีการโต้ตอบที่ยาวขึ้น (Listening and making longer responses) โดยหลังจากการฟังผู้เรียนทำกิจกรรมดังนี้

- 3.1 พูดตามเพื่อเลียนเสียงและเขียนตามคำบอก (Repetition and dictation)
- 3.2 นำข้อความกลับมาเรียบเรียงคำพูดใหม่ (Paraphrase)
- 3.3 แปลข้อความ (Translation)
- 3.4 ตอบคำถาม (Answering questions)
- 3.5 คาดการณ์ (Predictions)
- 3.6 เติมข้อความที่ขาดหายไป (Filling gaps)
- 3.7 สรุปความ (Summarizing)

4. การฟังเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาและการอภิปราย (Listening as a basis for study and discussion) หลังจากฟังแล้วผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 การแก้ปัญหา (Problem-solving)
- 4.2 การฟังแบบการหาข้อมูลที่ขาดหายไป (Jigsaw listening)
- 4.3 การเติมข้อมูลลงตารางแล้วนำข้อมูลที่ได้อภิปรายต่อ (Filling grids and discussion)
- 4.4 การตีความ (Interpretative listening)
- 4.5 การประเมินและการวิเคราะห์ลีลาภาษา (Evaluation and stylistic analysis)

อันเดอร์วูด (Underwood 1989 : 37 – 79) ได้แบ่งกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนการฟังดังนี้

1. ขั้นก่อนฟัง (Pre – listening stage) กิจกรรมในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องที่จะฟังหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะฟัง ได้แก่กิจกรรมดังต่อไปนี้

- 1.1 การให้ผู้เรียนดูรูปภาพ (The students looking at pictures)
- 1.2 การอภิปรายหัวข้อหรือสถานการณ์ที่จะฟัง (Discussion of the topic/situation)
- 1.3 การถาม – ตอบ (Question and answer session)

1.4 การทำแบบฝึกหัดเขียนก่อนฟัง (Written exercises) เช่น ให้เติมคำลงในช่องว่าง เขียนคำศัพท์ลงในรูปภาพ เป็นต้น

2. ขั้นการฟัง (While – listening stage) กิจกรรมในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการดึงข้อมูลจากสิ่งที่ได้ฟัง ควรให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคาดการณ์ การจับคู่ และการตีความไปด้วย เนื่องจากเป็นทักษะที่ใช้ในสถานการณ์จริง ลักษณะของกิจกรรมในขั้นตอนนี้ควรเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำง่าย แต่ไม่ควรยาวและซับซ้อนนัก อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์และระดับความสามารถของผู้เรียนด้วย อันเดอร์วูด ได้แนะนำกิจกรรมสำหรับขั้นตอนนี้ คือ

2.1 การระบุตัวบุคคลหรือสิ่งของ (Identifying people and things)

2.2 การหาสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง (Marking items mentioned by the speaker)

2.3 การหาข้อผิดพลาด (Marking errors)

2.4 การตรวจสอบรายละเอียด (Marking details)

2.5 การเลือกคำตอบ (Marking choices)

3. ขั้นหลังการฟัง (Post – listening stage) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่ฟังหรือไม่ และสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุที่ผู้เรียนฟังไม่เข้าใจ หรือให้ผู้เรียนได้มีโอกาสพิจารณาทัศนคติของผู้พูดแล้วสามารถขยายมุมมองไปยังสิ่งอื่น ๆ อีกด้วย ลักษณะของกิจกรรมในขั้นตอนนี้สามารถใช้เวลานานกว่าในขั้นก่อนฟังและขั้นการฟัง เพราะผู้เรียนจะมีเวลาคิด อภิปราย หรือเขียน อย่างไรก็ตามผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ มิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลา กิจกรรมที่อันเดอร์วูดได้แนะนำในขั้นตอนนี้ได้แก่

3.1 การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem – solving and decision – making)

3.2 การตีความหมาย (Interpreting)

3.3 การแสดงบทบาทสมมติ (Role – play)

3.4 การเขียน (Written work) เช่นการเขียนสรุป

พินอก เชียวโร และ บรัมฟิต (สูมิตรา อังวัฒนกุล 2535 : 160 ; อ้างอิงจาก Finocchiaro ; & Brumfit 1983 : 138 – 139) ได้เสนอแนะกิจกรรมในการสอนทักษะการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. ให้ฟังคำสั่งที่ใช้ในการเรียนการสอนของครู เช่น การถามคำถามและกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างเหมาะสม ฟังการบอกแนวทางในการปฏิบัติ การอธิบายภาพ การเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และการบอกแนวทางในการทำกิจกรรมของครูเป็นภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2. ให้ฟังเพื่อนคนอื่นถามคำถาม สรุปเรื่อง หรือเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ

3. ให้ผู้เรียนมีส่วนในการแสดงบทบาทสมมติ แสดงละครหรือการสนทนาต่าง ๆ

4. ให้ฟังคำบรรยายของบุคคลภายนอก หรือฟังบทเรียนจากเทป ฟังเพลง หรือปาฐกถาต่าง ๆ

5. ให้ดูภาพยนตร์ โดยเฉพาะที่จัดทำขึ้นเพื่อสอนภาษาอังกฤษและจากโปรแกรมภาษาอังกฤษทางโทรทัศน์
6. ให้สัมผัสภาษาถิ่นชาวต่างชาติที่อยู่ในชุมชน
7. ให้เข้าร่วมการบรรยาย การประชุมปฏิบัติการ ชมรมภาษาหรือการประชุมต่าง ๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ
8. ให้เล่นเกมภาษาอังกฤษ

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการสอนฟังมีหลายชนิดและมีลักษณะที่หลากหลาย ในการสอนทักษะการฟังผู้สอนควรเลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหา วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ระยะเวลาและขั้นตอนในการสอน รวมทั้งความสนใจและระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในทักษะการฟังของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 การวัดและประเมินผลการฟัง

การวัดผลเป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจจะเป็นวัตถุประสงค์ของหรือบุคคล เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะชี้ให้เห็นความแตกต่างของคุณลักษณะที่ต้องการจะวัด การวัดผลมีเครื่องมือวัดหลายอย่าง ถ้าเป็นการวัดโดยตรงทางกายภาพอาจใช้ไม้ฟุต ไม้เมตร ฯลฯ ได้เลย เปรียบเทียบกันได้ อย่างสากล แต่ถ้าเป็นการวัดทางอ้อม ซึ่งผ่านกระบวนการทางสมองต้องใช้แบบทดสอบลักษณะต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น การวัดผลการศึกษาค้นคว้า เป็น การวัดทางอ้อม จึงควรระมัดระวังเป็นพิเศษ ให้อ้างอิงจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลขั้นสุดท้าย (ล้วน สายยศ; และอึ้งคณา สายยศ. 2539 : 32)

เล็มเลช (Lemlech. 1998 : 221 – 222) ได้กล่าวถึงการประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

1. การประเมินผลการเรียนควรเป็นกระบวนการที่ทำอย่างต่อเนื่อง ได้รับความร่วมมือและความเข้าใจ
2. การประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนต้องกำหนดด้วยว่าผู้เรียนควรเรียนรู้และสามารถวัดได้ว่าผู้เรียนปฏิบัติได้ดีเพียงใด
3. ควรเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการสอน

นอกจากนี้ เล็มเลช ยังได้กล่าวถึงปัญหาในการทดสอบว่าผู้สอนเชื่อมั่นใจว่า ปัญหาในการทดสอบนั้นไม่ได้มาจากการขาดความสามารถในการอ่านแบบทดสอบของผู้เข้าสอบ และปัญหาเรื่องการทดสอบในบางครั้งเกิดจากการขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบ รวมทั้งความรู้สึกกังวลในการสอบอีกด้วย เล็มเลชได้เสนอแนะการใช้บันทึกการสอนในช่วงเวลาที่ยาว เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงผลการเรียนของผู้เรียน และผู้เรียนสามารถประเมินผลตนเองโดยการจดบันทึกการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

อัจฉรา วงศ์โสธร (2538 : 130–133) อธิบายว่าการทดสอบทักษะการฟังสามารถวัดทั้งความเข้าใจในรายละเอียดของสิ่งที่ฟังและความเข้าใจสารโดยรวมที่อาศัยโครงสร้างความรู้ของผู้เรียน ความสามารถในการสร้างความหมายของสารต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ของกระบวนการทั้งสอง ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้อย่างสมบูรณ์ การทดสอบทักษะฟังอาจวัดได้โดยมีบทฟังและตัวเลือกคำตอบให้ผู้เข้าสอบเลือกตอบ หรือเป็นการฟังแล้วเขียนตอบสั้น ๆ เป็นคำ วลีหรือข้อความสั้น ๆ และอาจเป็นไปตามขั้นตอนการกำหนดระดับทักษะภาษาของ วาเลทและดิสซิค (Valette ; & Disick) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ ระดับกลไก ระดับความจำ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิพากษ์วิจารณ์

นอกจากนี้อัจฉรา วงศ์โสธร ยังได้กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินทักษะการฟังว่าควรเป็นไปตามรูปแบบการฟัง เช่น ถ้าเป็นการฟังแบบตัวต่อตัวในการสนทนา ควรใช้เกณฑ์ที่กำหนดความสามารถในการจับใจความ การตีความการสังเกตเกี่ยวกับกิริยาอาการ สีหน้าท่าทางของผู้พูด วัตถุประสงค์ของการพูด บริบทของการพูด สัมพันธภาพระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง สถานภาพของผู้พูด ลีลาภาษาที่ใช้ ถ้าเป็นการฟังที่เป็นการสื่อสารทางเดียว เช่น การฟังวิทยุ โทรทัศน์ การบรรยาย ฯลฯ ก็ควรเพิ่มเกณฑ์การกำหนดความสามารถในการระบุประเภทของเนื้อความของการพูดว่าเป็นโวหารใด มีหน้าที่ภาษาและความสัมพันธ์ของเนื้อความทางด้านภาษาและความสัมพันธ์ของเนื้อความทางด้านประสบการณ์ของผู้พูดและผู้ฟังอย่างไร นอกจากนี้เกณฑ์การประเมินอาจเป็นไปตามเนื้อหาว่าเป็นภาษาอังกฤษทั่วไปหรือภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ เช่น การฟังการบรรยายทางสาขาวิชาการ หรือการฟังด้านวิชาชีพ

ปีเตอร์ ฮับบาร์ด และคณะ (สมิตรา อังวัฒนกุล 2535 : 212–214 ; อ้างอิงจาก Hubbard ; et al. 1983 : 263 – 265) ได้จำแนกการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษ ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. การทดสอบการฟังเสียงเพียงอย่างเดียว (Pure listening tests) เป็นการทดสอบการฟังเสียงและการจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น

1.1 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและเป็นประโยค

1.2 การทดสอบการจำแนกเสียง โดยวัดความสามารถในการฟังเสียงเน้นหนักในคำ

(Word stress) และในประโยค (Sentence stress)

1.3 การทดสอบการฟังระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (Listening comprehension test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง เช่น

2.1 ฟังแล้วตอบคำถามหรือลากเส้นแสดงทิศทางการเดินทางลงในแผนที่ตามข้อความหรือคำสั่งที่ได้ยิน

2.2 ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ แล้วกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายลงในตาราง

2.3 สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์แล้วสรุปข้อความจากสิ่งที่ได้ยิน เช่น รถไฟขบวนใดที่จะพาไปสู่จุดหมายปลายทางตรงตามเวลา หรือรถไฟขบวนใดที่ผู้เรียนจะพลาด เป็นต้น

2.4 การจดโน้ต สามารถใช้กับผู้เรียนในระดับสูงได้

2.5 การเขียนตามคำบอก (Dictation)

สรุปได้ว่า การวัดผลเพื่อนำไปสู่การประเมินผลการฟังได้อาศัยการทดสอบเป็นเครื่องมือ โดยสามารถวัดทั้งที่เป็นความเข้าใจในรายละเอียดของสิ่งที่ฟังและความเข้าใจสารโดยรวมแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบทักษะการฟังมีหลายชนิดควรเลือกใช้ให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย การประเมินผลการฟังควรทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนจดบันทึก (Logs) เพื่อใช้ในการประเมินตนเอง

2. การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษา (Using video in language teaching)

2.1 ความสำคัญของวีดิทัศน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยีได้รับการยอมรับว่าเป็นสื่อที่สำคัญสำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ซึ่งวีดิทัศน์เป็นสื่อชนิดหนึ่งที่มีประโยชน์หากผู้สอนนำมาประยุกต์ได้อย่างเหมาะสม ได้มีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของวีดิทัศน์ ดังนี้

วีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ ผู้เรียนสามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกัน โดยภาพที่ปรากฏบนจอจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแต่งกาย สถานภาพทางสังคม อารมณ์โดยสังเกตจากสีหน้า (Facial expression) และท่าทาง (Gesture) อันจะทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้นอีกทั้งยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันในสังคมอีกด้วย (Lonergan. 1984 : 4 ; Underwood. 1989 : 96 ; Stempleski ; & Tomalin. 1990 : 4 ; & Kajarnboon. 1994 : introduction)

เกดเดส และสเตอร์ทริจ (Geddes ; & Sturtridge. 1982 : 6) ได้ให้ความเห็นว่าการที่วีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถชมภาพและได้ยินเสียงไปพร้อม ๆ กันทำให้ภาษามีชีวิตชีวาและมีความหมายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งยังเป็นการนำชีวิตจริง (Real world) มาสู่ห้องเรียนอีกด้วย ผู้เรียนมีโอกาสได้ยินภาษาที่ใช้จริงในบริบทต่าง ๆ เช่น ในสถานการณ์ทางการแพทย์ วิศวกรรม และที่สำคัญวีดิทัศน์ยังช่วยฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจได้ดี ทั้งความเข้าใจในภาพรวมและในรายละเอียด (Sheerin. 1982 : 122-123)

เล็มเลช (Lemlech. 1998 : 187) กล่าวว่าวีดิทัศน์เป็นเทคโนโลยีที่มุ่งใจในการเรียนและให้ข้อมูลได้มากกว่าหนังสือเรียน รวมทั้งยังสามารถเปิดย้อนกลับซึ่งทำให้ผู้เรียนค้นหาตัวเองซ้ำและข้อมูลเพิ่มเติมได้ หลังจากการชมวีดิทัศน์แล้ว ผู้เรียนยังนำข้อมูลที่ได้อามาช่วยในการแก้ปัญหา (Problem-solving)

ต่อไป วิดีทัศน์เป็นเครื่องมือที่ช่วยเปิดโลกภายนอกสู่ห้องเรียน ซึ่งเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้มากกว่าในห้องเรียนแต่จะต้องใช้สื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนด้วย ดังนั้นผู้สอนควรต้องประเมินค่าสื่อที่จะนำมาสอนให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียน ความสนใจ ความสามารถ ตลอดจนทัศนคติของผู้เรียนด้วย (1998 : 191)

การนำเสนอด้วยภาพและเสียงได้พัฒนาในรูปของสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์ซึ่งเปิดใช้ง่าย โดยไม่ต้องปิดห้องมืด เพียงการปรับปุ่มสองหรือสามปุ่มก็สามารถเริ่มต้นการรับชม อีกทั้งยังกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกใกล้ชิดเหมือนหนึ่งเป็นสื่อส่วนตัว ดังนั้น วีดิทัศน์จึงเป็นสื่อที่มีอำนาจมากในการช่วยเสริมและทดแทนภาระหน้าที่ในการสื่อสารชั้นหนึ่งของผู้สอน โดยสามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางใน 3 ด้านด้วยกันคือ ประสบการณ์ในมิติแห่งความจริง (Reality) มิติแห่งการเวลา (Time) และมิติแห่งสถานที่ (Space) ยิ่งกว่านั้นการนำเสนอ แสง เสียง ดนตรี ภาพสวย ๆ และขนบธรรมเนียมประเพณีทางวีดิทัศน์ยังเป็นเสน่ห์ดึงดูดมากยิ่งขึ้น (นิธิโมโต. 2538 : 4-6)

อันเดอร์วูด (Underwood. 1989 : 97) และสเต็มเพิลสกี (Stempleski. 2003 : 364) มีความเห็นสอดคล้องกันเรื่องบทบาทของผู้สอนในการใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อว่า เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้การเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยใช้วีดิทัศน์ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว เนื่องจากผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การเลือกวีดิทัศน์ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาควบคู่ไปกับการชม

กล่าวโดยสรุปวีดิทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนภาษา ทั้งในด้านการสื่อความหมายให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายขึ้น การได้รับรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีที่แตกต่างกันในสังคม และยังสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นและสนุกสนานเพลิดเพลิน อันจะเป็นแรงจูงใจให้เกิดการพัฒนาในทักษะการฟังของผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นกลไกสำคัญในการจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

2.2 ประเภทของวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

แอลลัน (Allan. 1985 : 19-22) ได้แบ่งวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. วีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมาสำหรับการเรียนการสอนภาษา (ELT video materials) ได้แก่

1.1 วีดิทัศน์ที่มีผู้สอนในวิดีโอโดยตรง (Direct teaching video) ผู้สอนจะเป็นผู้ดำเนินรายการในขณะเดียวกัน เนื้อหาจะเป็นการนำเสนอตัวอย่างของการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ นิยมใช้กับผู้เรียนในระดับต้น เช่น วีดิทัศน์ชุด Follow Me และ Dynamic English เป็นต้น

1.2 วีดิทัศน์ที่เป็นแหล่งข้อมูล (Resource video) เนื้อหาจะเป็นการนำเสนอตัวอย่างของการใช้ภาษาในแต่ละบริบทโดยไม่มีผู้สอนปรากฏในจอภาพ และแบ่งตามระดับของความยากง่าย

จึงใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับ เช่น Video English

1.3 วิดีทัศน์ที่ผลิตขึ้นเอง (Self-made video/In-house materials) เป็นการร่วมมือกันผลิตขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียน ในขณะที่ทำกิจกรรมทางภาษากิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ต้องใช้ภาษาจริง (Real English) และในสถานการณ์จริง (Real world)

2. วิดีทัศน์ที่ไม่ได้ผลิตขึ้นมาสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษา (Non-ELT video materials/Authentic video materials) ได้แก่

2.1 วิดีทัศน์ที่มีขายตามท้องตลาด (Commercially-produced video) เช่น ภาพยนตร์ (Films) สารคดี (Documentaries)

2.2 วิดีทัศน์ที่ผู้สอนบันทึกมาจากรายการทางโทรทัศน์ (Off-air recordings/Off-air materials) เช่น ภาพยนตร์ (Films) ละคร (Soap-opera serial stories) ละครตลกขบขัน (Sitcom comedy series) การ์ตูน (Cartoons or commics) ข่าว (News) เป็นต้น

2.3 การเลือกภาพเหตุการณ์ (Video sequence) มาใช้ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

สแตมเพิลสกีและโทมาลิน (Stempleski; & Tomalin. 1990 : 9-10) ได้เสนอแนะการเลือกภาพเหตุการณ์ (Selection a sequence) มาใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ความสนใจ (Interest) ควรเลือกภาพเหตุการณ์ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และควรคำนึงในเรื่องของความหมายด้วย

2. ความยาว (Length) ควรเลือกภาพเหตุการณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมได้ภายในเวลา 1 ชั่วโมง ดังนั้นภาพเหตุการณ์ควรมีความยาวไม่เกิน 5 นาที หรืออาจจะสั้นเพียง 30 วินาที ก็ได้

3. ความยืดหยุ่น (Flexibility) ควรเป็นภาพเหตุการณ์ที่ใช้ได้กับหลายกิจกรรม

4. ระดับของภาษา (Language level) การจัดระดับของกิจกรรมให้ตรงกับความสามารถของผู้เรียนมีความสำคัญมากกว่าการจัดระดับความยากง่ายของภาพเหตุการณ์ เนื่องจากภาพที่ชมสามารถสื่อความหมายได้นอกเหนือจากการฟังเสียง ดังนั้น วิดีทัศน์ที่ไม่ได้ผลิตขึ้นมาสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาก็สามารถใช้กับผู้เรียนในระดับต้นได้

5. ตัวภาษาที่จะใช้สอน (Language items to be taught) หากผู้สอนมีวัตถุประสงค์ที่จะสอนตัวภาษาในการชมวีดิทัศน์ ก็ควรพิจารณาเลือกภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและการใช้ภาษาด้วย

6. คำศัพท์ (Lexis) เลือกภาพเหตุการณ์ที่ต้องการนำเสนอหรือทบทวนคำศัพท์

2.4 ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์

การใช้วีดิทัศน์ประกอบการเรียนการสอนให้ได้ผลนั้นผู้สอนต้องวางแผนการสอนและเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เช่น ดูบทเรียนล่วงหน้าเพื่อเตรียมการสอนคำศัพท์ เลือกเทคนิคการสอนให้

เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดเตรียมภาระงาน (Task) และกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้แนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ ดังนี้ (Stempleski. 2003 : 366-367 ; MCGovern. 1983 : 66-67 ; อัจฉรา สุปพันธ์. 2538 : 69 ; และ Koksai. 2004 : 4-6)

1. ขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์ (Pre-viewing stage) เป็นการเตรียมผู้เรียนโดยการนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียนออกมาใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนให้เกิดความสนใจในเรื่องที่จะชม นำเสนอคำศัพท์ที่ผู้เรียนจะได้ฟัง ซึ่งผู้สอนอาจบอกสถานการณ์ในเรื่องที่จะชมแล้วให้ผู้เรียนคาดการณ์เนื้อหาที่จะเกิดขึ้น เช่น สิ่งที่จะเห็นในภาพเหตุการณ์และคำพูดที่จะได้ยิน

2. ขั้นการชมวีดิทัศน์ (Viewing stage) เป็นขั้นตอนที่ช่วยผู้เรียนในขณะชมภาพเหตุการณ์ โดยการจัดกิจกรรมที่เริ่มจากการถามเกี่ยวกับสถานการณ์โดยทั่วไปก่อน เช่น บุคคลที่อยู่ในจอภาพนี้ อยู่ที่ไหน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร แล้วจึงถามคำถามที่มีรายละเอียดมากขึ้น

3. ขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ (Post-viewing stage) เป็นขั้นที่จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ภาษา เช่น การอภิปราย การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงความคิดเห็น รวมทั้งกิจกรรมการเขียนและการอ่าน

เลมเลช (Lemlech. 1998 : 193) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ ดังนี้

1. เตรียมผู้เรียนก่อนการชมวีดิทัศน์ โดยให้ข้อมูลในเรื่องที่จะชม เช่น หัวข้อ หรือสถานการณ์ที่จะชม เป็นต้น

2. ตั้งคำถามเกี่ยวกับภาพเหตุการณ์ที่จะได้รับชม แล้วให้ผู้เรียนจดคำตอบในขณะชม

3. หลังชมภาพเหตุการณ์ให้ผู้เรียนตรวจคำตอบ และจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่ได้เรียนไปแล้ว

4. จัดบันทึกพัฒนาการในการฟังของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์ ขั้นการชมวีดิทัศน์ และขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ ผู้สอนควรเลือกใช้กิจกรรมการสอนให้เหมาะสมในแต่ละขั้นตอน และตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะการฟังต่อไป

2.5 เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน

ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อ นั้น นอกจากจะต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน ขั้นตอนในการสอนและผู้เรียนแล้ว ผู้สอนยังต้องใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและเพลิดเพลินไปกับการเรียน พร้อมกับได้รับความรู้และทักษะอื่น ๆ อีกด้วย เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่สำคัญมีดังนี้ (Lonergan. 1984 : 73-77 ; Stempleski ; & Tomalin. 1990 : 15-16 ; & Kajornboon. 1994 : 53-59)

1. การดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/Vision on ; Silent viewing) การที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนดูภาพเหตุการณ์เพื่อใช้เป็นตัวชี้แนะในการฟัง โดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเดาสถานการณ์และคำพูด หรือบรรยายฉาก ตัวละคร ที่ได้ชม ซึ่งเป็นภาระกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสาร
 2. การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/Vision off) จัดให้ผู้เรียนฟังแต่เสียง โดยการปรับจอภาพให้มืด ใช้กระดาษหนังสือพิมพ์ปิดหน้าจอหรือหันจอภาพไปทางอื่น ผู้สอนควรตั้งคำถาม (Focus question) ให้ผู้เรียนก่อนฟังเพื่อให้ผู้เรียนฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เมื่อฟังแล้วให้ผู้เรียนทำนายเหตุการณ์ ตัวละคร ฉาก ความสัมพันธ์ของตัวละคร หรือเล่าใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง หลังจากนั้นเปิดทั้งภาพ และเสียงให้ผู้เรียนชม
 3. การเล่นไปหยุดไป (Play and pause/Freeze-frame control) ผู้สอนสามารถนำเทคนิคนี้ไปใช้ร่วมกับเทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง และการฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ ให้ผู้เรียนดูภาพเหตุการณ์ในช่วงสั้น ๆ โดยมีกิจกรรมแทรก เช่น ให้ทำนายคำพูด หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป
 4. การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อมกัน (Sound and vision on) ผู้เรียนจะได้ดูภาพเหตุการณ์ โดยตลอด และทำงานควบคู่กันไป หรืออาจเลือกมาให้ดูเฉพาะบางส่วนโดยผู้เรียนทำงานตามตัวอย่างต่อไปนี้
 - 4.1 ผู้เรียนได้รับรายการข้อมูลก่อนชมวีดิทัศน์ แล้วให้หาข้อมูลนั้นในขณะชม
 - 4.2 ผู้เรียนได้รับรายการข้อมูลหลังจากชมวีดิทัศน์ แล้วระบุว่ารายการใดอยู่ในภาพเหตุการณ์และรายการใดมิได้อยู่ในภาพเหตุการณ์
 - 4.3 ผู้เรียนได้รับคำถามก่อนชมวีดิทัศน์และตอบคำถามหลังชมวีดิทัศน์
 - 4.4 ผู้เรียนเติมคำลงในช่องว่างในขณะรับชมวีดิทัศน์
 5. การดูวีดิทัศน์เป็นช่วงสั้น ๆ โดยไม่เรียงลำดับเรื่องราว (Jumbling sequences) ให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์แล้วเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ใหม่ เทคนิคนี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวที่ได้ชมดีขึ้น
 6. การแยกดูเป็นส่วน ๆ (Split viewing ; Jigsaw viewing) ให้ผู้เรียนแต่ละคู่ดูวีดิทัศน์เรื่องเดียวกันแต่คนละตอนกัน แล้วนำมาเล่าสู่กันฟังเพื่อให้ได้เรื่องราวที่สมบูรณ์ โดยผู้เรียนฝ่ายหนึ่งดูแต่ภาพ อีกฝ่ายหนึ่งฟังแต่เสียง
- สรุปได้ว่าเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนมีหลายเทคนิค และมีลักษณะพิเศษแตกต่างกันไป ผู้สอนควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องของวีดิทัศน์ สถานการณ์ และเนื้อหาที่ต้องการสอน โดยใช้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนาน และกระตือรือร้นที่จะพัฒนาทักษะการฟัง

3. การใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง (Using video to develop listening skills)

วีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณค่าสามารถนำเสนอภาษาในสถานการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนได้ ผู้เรียนได้รับชมภาพพร้อมกับได้ฟังเสียงในขณะเดียวกันทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจง่ายขึ้น วีดิทัศน์จึงเป็นสื่อที่สามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาได้เป็นอย่างดี

ฮิล (เรณู ดวงมณี. 2546 : 28-31 ; อ้างอิงจาก Hill. 1992 : 8-18) ได้กล่าวถึงเหตุผลของการใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการฟังว่า การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนฟังภาษาได้เข้าใจดีขึ้น ผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมฝึกการฟังเพื่อความเข้าใจ ใจความของเรื่อง (Gist understanding) และเมื่อผู้เรียนสามารถฟังภาษาได้เข้าใจก็จะเกิดความมั่นใจ (Confidence) ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเรียนภาษา พร้อมทั้งได้แนะนำตัวอย่างกิจกรรมการฟังในการชมวีดิทัศน์ โดยผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ของบทเรียน ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความรู้จักหรือสร้างความคุ้นเคยกับ คำ หรือสำนวนของตัวภาษา เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายในการฟังของผู้เรียน ได้แก่ กิจกรรมการค้นหาจุดที่รู้จัก (Hunting or spotting activities) กิจกรรมใครพูดอะไร (Who said What ?)

2. กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างของเรื่องหรือบทสนทนา ได้แก่ กิจกรรมการเรียงลำดับภาพเหตุการณ์ (Sequencing/re-arranging) โดยหากเป็นผู้เรียนในระดับต้นผู้สอนอาจใช้รูปภาพ เช่น รูปรถ รูปหนังสือ รูปโต๊ะ เป็นต้น วางสลับที่กัน จากนั้นให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์แล้วใส่หมายเลขเพื่อเรียงลำดับรูปภาพที่ปรากฏในวีดิทัศน์ตามลำดับ ส่วนผู้เรียนในระดับสูงขึ้นไปอาจเปลี่ยนจากรูปภาพเป็นคำ หรือสำนวนต่าง ๆ แทน เพื่อเป็นการท้าทายความสามารถ

3. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนดึงข้อมูลจากสิ่งที่ได้ฟัง ได้แก่ กิจกรรมจับคู่ (Matching activities) กิจกรรมข้อความถูก-ผิด (True-false statements) และกิจกรรมเติมคำที่ขาดหายไป (Gap-filling)

4. กิจกรรมที่ใช้สำหรับกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในขณะที่เรียนให้มากขึ้น ได้แก่ กิจกรรมชูมือขึ้นเมื่อได้ยิน (Hands up when you hear) โดยผู้เรียนอาจทำกิจกรรมนี้คนเดียวหรือเป็นกลุ่ม ลักษณะของกิจกรรมคือ ใครได้ยินคำ หรือสำนวนที่ผู้สอนเขียนไว้บนกระดานให้ยกมือขึ้น

5. กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในระดับกลางและสูง ซึ่งผู้เรียนต้องมีความเข้าใจภาพเหตุการณ์อย่างดี ได้แก่ กิจกรรมเขียนตอบในการฟังระดับสูง (Advanced listening grids) กิจกรรมการแปลความ (Translation) และกิจกรรมสรุปความ (Summaries) โดยกิจกรรมสรุปความนี้หากเป็นผู้เรียนระดับต้นอาจให้สรุปความโดยใช้ภาษาไทย

นูแนน และ มิลเลอร์ (Nunan ; & Miller. 1995 : 217-218) กล่าวว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบกิจกรรมการฟังช่วยให้ผู้เรียนฟังเนื้อเรื่องเข้าใจง่ายขึ้น และได้แนะนำขั้นตอนกิจกรรมการฟังดังนี้

1. ผู้สอนศึกษาวีดิทัศน์และเตรียมคำถามเพื่อให้ผู้เรียนฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย (Focus questions) พร้อมทั้งจัดทำใบงานโดยใช้คำถามสั้น ๆ คำถามแบบเลือกตอบเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ หรือการเรียงลำดับเหตุการณ์

2. บอกผู้เรียนว่าจะได้ฟังเสียงจากวีดิทัศน์โดยไม่ดูภาพ แล้วเขียนคำถามที่เตรียมไว้ (Focus questions) และชื่อเรื่องที่จะได้ชมบนกระดานดำเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3. ใช้กระดาษปิดหน้าจอโทรทัศน์แล้วเปิดวีดิทัศน์ให้ผู้เรียนฟังแต่เสียง

4. ให้ผู้เรียนตอบคำถามบนกระดาน และจินตนาการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

5. เปิดวีดิทัศน์ทั้งภาพและเสียง ให้ผู้เรียนเปรียบเทียบสิ่งที่จินตนาการกับภาพเหตุการณ์ที่ได้ชม

6. ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายภาพเหตุการณ์ที่ได้ชม เสนอแนะคำศัพท์ ภาษาและสำนวนที่ใช้ในสถานการณ์

7. ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในใบงาน

8. ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันตรวจคำตอบ

ฮาร์เมอร์ (Harmer. 2001 : 287-289) ได้แนะนำกิจกรรมการฟังในการชมวีดิทัศน์ดังนี้

1. กิจกรรมที่ใช้ในการฟังเพื่อจับใจความสำคัญ เช่น กิจกรรมการสังเกตการณ์โดยบอกให้ผู้เรียนจดจำรายละเอียดจากวีดิทัศน์ที่ชมและฟัง ภายในเวลา 1-2 นาที แล้วจับคู่อภิปรายในรายละเอียดดังกล่าว เช่น ใครพูดกับใคร เหตุการณ์เกิดที่ไหน ตัวละครสวมใส่เสื้อผ้าอย่างไร เป็นต้น เมื่ออภิปรายเสร็จผู้สอนถามคำถามให้ผู้เรียนแต่ละคู่เขียนตอบ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับคู่อื่น ๆ เสร็จแล้วดูวีดิทัศน์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบ

2. กิจกรรมเกี่ยวกับรูปแบบของภาษา กิจกรรมนี้ใช้ภาพยนตร์ที่มีคำบรรยายภาษาไทยเป็นสื่อช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้ชม โดยในการชมครั้งแรกให้ผู้เรียนดูแต่ภาพไม่เปิดเสียงและอ่านคำบรรยายใต้ภาพเหตุการณ์ เสร็จแล้วนำมาอภิปรายกัน หลังจากนั้นครูให้ผู้เรียนชม วีดิทัศน์แต่ภาพในครั้งที่สอง โดยหยุดทุกครั้งที่มีคำบรรยายปรากฏ แล้วให้ผู้เรียนเขียนคำพูดของตัวละครเป็นภาษาอังกฤษ ในครั้งสุดท้ายผู้เรียนจะได้ชมวีดิทัศน์ทั้งภาพและเสียง แล้วเปรียบเทียบคำพูดของตัวละครกับสิ่งที่ผู้เรียนแปลจากกิจกรรมครั้งที่สอง

3. กิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมนี้ใช้เมื่อผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้ชมแล้ว หลังจากนั้นให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์อีกครั้งหนึ่ง แล้วจินตนาการว่าเหตุการณ์จะเปลี่ยนแปลงอย่างไรหากเงื่อนไขเปลี่ยนไป เช่น ฉากในวีดิทัศน์เป็นฤดูร้อนหากเปลี่ยนเป็นฤดูฝน เหตุการณ์จะเปลี่ยนไปอย่างไรบ้าง เป็นต้น แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันคิดอภิปราย

คอคซาล (Kokksal. 2004 : Online) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อในแต่ละขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. ขั้นก่อนการชม (Pre-viewing activities)
 - 1.1 บอกให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนกำลังจะชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องอะไร
 - 1.2 ให้ผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง
 - 1.3 ให้ผู้เรียนระดมสมองเกี่ยวกับคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องของเรื่องจะฟัง
 - 1.4 ให้ผู้เรียนเขียนสรุปเรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่จะฟัง
 - 1.5 ใช้เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ฟังเสียง แล้วเดาว่าตัวละครพูดอะไร
 - 1.6 ให้ผู้เรียนเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป
2. ขั้นชมวีดิทัศน์ (While-viewing activities)
 - 2.1 ให้ผู้เรียนตรวจสอบคำตอบจากการเดาในขั้นก่อนการชม
 - 2.2 ให้ผู้เรียนตอบคำถาม
 - 2.3 หยุดวีดิทัศน์แล้วให้ผู้เรียนคาดเดาเหตุการณ์ต่อไป
 - 2.4 ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อความสำคัญจากการฟัง
 - 2.5 ปิดเสียงวีดิทัศน์แล้วให้ผู้เรียนพูดในบทของตัวละคร
3. ขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ (Post-viewing activities)
 - 3.1 ให้ผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วเปรียบเทียบกับวีดิทัศน์
 - 3.2 ให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ
 - 3.3 ให้ผู้เรียนเขียนบทสนทนาของตัวละครที่ได้ชม
 - 3.4 ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นโดยลงคะแนนเสียงให้ตัวละครในวีดิทัศน์

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมในการใช้วีดิทัศน์เพื่อพัฒนาทักษะการฟังนั้นมีหลากหลายผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนการสอน สถานการณ์ ความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการฟังอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน

4.1 งานวิจัยภายในประเทศ

คณิงนิจ อัจฉณรงค์ (2533) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี โดยการใช้วีดิโอเทปกับการใช้เทปบันทึกเสียงเป็นสื่อช่วยสอน” ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะฟัง-พูด ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้วีดิโอเทป

ประกอบบทเรียนแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้เทปบันทึกเสียงประกอบบทเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากการประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่าในกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นที่ดีต่อการใช้วีดิโอเทปประกอบการสอน

ประไพ เทียนเงิน (2534) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบางน้ำชน เขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วีดิทัศน์” ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ หลังการสอนโดยใช้วีดิทัศน์สูงกว่าก่อนการสอนโดยการใช้อุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนต่อการเรียนโดยการใช้วีดิทัศน์สรุปได้ว่า นักเรียนพอใจและสนุกสนานกับการเรียน ได้รับความรู้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับศัพท์ และสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนโดยการใช้วีดิทัศน์และวิชาภาษาอังกฤษ

นพพร กระจ่างพจน์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนกลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดีต่อการใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนภาษาด้วย

วัลลยา บริสุทธิพันธ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทดสอบหลังการสอนโดยใช้วีดิทัศน์สูงกว่าก่อนการสอนโดยใช้อุปกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาโดยใช้วีดิทัศน์

จารุณี มณีกุล (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้เนื้อหาและกิจกรรมที่แท้จริง เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสนทนาภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่” โดยการดูวีดิทัศน์ของเจ้าของภาษา ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังจากการใช้เนื้อหาจริงและกิจกรรมปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันในภาพรวมมีระดับสูง

เรณู ดวงมณี (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีผลต่อความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากการสอน โดยใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮอดแด็ป (วัลลยา บริสุทธิพันธ์. 2539 : 31; อ้างอิงจาก Hodapp. 1978. "Video as an Instructional Aids for English as a Second Language Teaching" Research in the Teaching of English.) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้วีดิโอเทปเป็นเครื่องมือช่วยสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มใช้วีดิโอเทปเป็นเครื่องมือช่วยสอนกลุ่มที่ไม่ใช้วีดิโอเทปเป็นเครื่องมือช่วยสอน ผลปรากฏว่าการสอนบทเรียนทั้ง 4 ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ตลอดจนการสอนวัฒนธรรมโดยการใช้วีดิโอเทปมีประสิทธิภาพสูงกว่า

มิลเลอร์ และเบรนแนน แห่งมหาวิทยาลัย Zhongshan เมือง Canton (ฉุฉวนตี่ มณฑลฝูเจี๋ย 2544 : 16 ; อ้างอิงจาก Miller ; & Brennan. 1983.) ได้ทำการศึกษาการใช้วีดิทัศน์ในการช่วยสอนภาษาแก่ชาวต่างชาติ พบว่าการใช้วีดิทัศน์นั้นง่ายและสะดวกเช่นเดียวกับเทปบันทึกเสียง แต่สิ่งที่ได้เปรียบคือ นักเรียนได้ฟังทั้งเสียงและเห็นภาพประกอบด้วยพร้อมกัน และยังได้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาพูดและภาษาท่าทางด้วย

เชียนเฉิน (Chia-chen. 2003 : Online) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาภาษาอังกฤษ" จาก National University ทางตอนเหนือของประเทศไต้หวัน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษางานวิจัยและเอกสารอ้างอิงที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าวีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีเหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนภาษา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยึดหลักการและแนวคิดสำหรับขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ของ สเตมเพิลสกี (Stempleski. 2003 : 366-367) ; และแมคโกเวอร์น (McGovern. 1983 : 66-67) ซึ่งมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการชมวีดิทัศน์ขั้นการชมวีดิทัศน์ และขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ และใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนของ สเตมเพิลสกี และโทมาลิน (Stempleski ; & Tomalin. 1990 : 15-16) ; และ โลเนอร์แกน (Lonergan. 1984 : 73-77) ได้แก่ การดูภาพไม่ได้ฟังเสียง การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ การเล่นไปหยุดไป การดูภาพและเสียงไปพร้อมกัน การแยกดูเป็นส่วน ๆ การทำนายหรือคาดเดาเหตุการณ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้วิดีโอประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาลพบุรี โดยมีวิธีการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) จำนวน 704 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้กลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 กลุ่ม เป็นตัวแทนของกลุ่มประชากร

ระยะเวลาในการทดลอง

ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 2/2547 จำนวน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเป็น 20 คาบ คาบละ 60 นาที

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2546 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. ศึกษาเอกสาร/ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษและการใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนภาษา
3. สร้างเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วยแผนการสอนโดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนและแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
4. นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม
5. นำแบบทดสอบการฟังที่แก้ไขแล้วไปทดลองกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ครั้ง ก่อนนำไปใช้ในการวิจัย
6. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบการฟังก่อนการทดลอง
7. ดำเนินการทดลองตามแผนการสอน
8. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบการฟัง เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง
9. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้
10. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการสอนโดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

1. แผนการสอนโดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแผนการสอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และจุดประสงค์การเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202)
- 1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอนภาษา
- 1.3 สร้างแผนการสอนโดยใช้วิธีทัศน์ประกอบการสอน จำนวน 6 แผน แผนละ 3 คาบ ๆ ละ 60 นาที โดยมีขั้นตอนในการสอน ตามแนวความคิดของสแตมเพลสกี (Stempleski. 2003 : 366-367)

และแมคโกเวอร์น (McGovern. 1983 : 66-67) 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการชมวีดิทัศน์ ขั้นตอนการชมวีดิทัศน์ และขั้นหลังการชมวีดิทัศน์

ในการดำเนินการสอนผู้วิจัยใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาจากแนวคิดของสแตมเพิลสกีและโทมาลิน (Stempleski ; & Tomalin. 1990 : 15-16) และ โลเนอร์แกน (Loneragan. 1984 : 73-77) โดยเลือกมา 6 เทคนิคดังนี้

1. การดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off/Vision on)
2. การฟังแต่เสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on/Vision off)
3. การเล่นไปหยุดไป (Play and pause/ Freeze frame control)
4. การดูภาพและฟังเสียงไปพร้อมกัน (Sound and vision on)
5. การแยกดูเป็นส่วน ๆ (Jigsaw viewing/Split viewing)
6. การทำนายหรือการคาดเดาเหตุการณ์ (Prediction)

1.4 นำแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาอังกฤษตรวจแก้ไขปรับปรุง

1.5 นำแผนการสอนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

แผนการสอนประกอบด้วยเนื้อหาที่ตรงตามคำอธิบายรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2546 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยจัดตามหัวข้อทางภาษาดังนี้

แผนที่ 1	Describing Past Events
แผนที่ 2	Ordering Food
แผนที่ 3	Giving Directions
แผนที่ 4	Describing People
แผนที่ 5	Talking about a Person's Plans
แผนที่ 6	Talking about Experiences

2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา วิธีสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ
- 2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษให้ครอบคลุม

เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 จำนวน 60 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาอังกฤษตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง

2.4 นำแบบทดสอบที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการฟัง (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539 : 199-201) แล้วเลือกแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ ไปใช้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ให้คะแนนข้อละ 1 คะแนน รวม 30 คะแนน ใช้เวลาในการสอบ 60 นาที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดประชุมนิเทศเพื่อทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน บทบาทของ ผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้และวิธีการประเมินผลการเรียน
2. ทดสอบผู้เรียนก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้ว
3. ดำเนินการทดลองตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 18 คาบ (คาบเรียนละ 60 นาที) โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองเอง
4. ทดสอบผู้เรียนหลังเรียนเมื่อสิ้นสุดการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง
5. นำผลการสอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ความต่าง และทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถด้านทักษะการฟังก่อนและหลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 73)

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538 : 77)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการฟังภาษาอังกฤษ โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539 : 199 – 200)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถในด้านการฟัง โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2539 : 201)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความมีนัยสำคัญของความต่างของคะแนนทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test for dependent samples) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 193)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้วิดีโอทัศน์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 28 คน ใช้เวลาในการทดลอง 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนนักศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
- SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
- ΣD แทน ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
- ΣD^2 แทน ผลรวมความต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ยกกำลังสอง
- t แทน ค่าสถิติแจกแจงที่ (t – distribution)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลต่างของคะแนนการฟังก่อนการทดลองและหลังการทดลอง จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง โดยใช้ t – test for dependent samples ผลปรากฏดังตาราง 1 และตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการทดลองโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน

การทดสอบ	N	\bar{x}	SD
ก่อนการทดลอง	28	11.64	2.98
หลังการทดลอง	28	16.85	3.11

จากตาราง 1 คะแนนหลังการทดลองโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการฟังภาษาอังกฤษ หลังการทดลองโดยใช้ วิธีทัศนประกอบการสอนสูงกว่าก่อนการทดลอง

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน

ความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ	\bar{X}	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการทดลอง	11.64	2.98	146	1184	6.96
หลังการทดลอง	16.85	3.11			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 คะแนนหลังการทดลองโดยใช้วิธีทัศนประกอบการสอน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) สูงกว่าคะแนนก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้วิธีทัศนประกอบการสอนช่วยให้นักศึกษากลุ่มทดลองมีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาผลของการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาที่เรียนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน มีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ที่เรียนในรายวิชาทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2 (3000-1202) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 28 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้กลุ่มที่มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 กลุ่ม เป็นตัวแทนกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แผนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน จำนวน 6 แผน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบดังกล่าวได้ผ่านการหาคุณภาพ โดยมีค่าความยากระหว่าง 0.21–0.82 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.21–0.55 และค่าความเที่ยงตรง 0.67

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 คาบ โดยดำเนินการทดลองดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ มาทดสอบกับกลุ่มทดลองก่อนการทดลอง

3.2 นำแผนการสอน โดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนไปดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 18 คาบ คาบละ 60 นาที

3.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองมาให้กลุ่มทดลองทำการทดสอบหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง โดยใช้สูตร t -test for dependent samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

หลังการทดลองนักศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนมีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนสามารถพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สาขาช่างอุตสาหกรรม แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเกิดจากประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนไปตามขั้นตอนการสอน โดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนของแมคโกเวิร์น (McGovern. 1983 : 66–67) ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการชมวีดิทัศน์ (Pre – viewing stage) ขั้นตอนการชมวีดิทัศน์ (Viewing stage) และขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ (Post – viewing stage) โดยในแต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ในขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์จะเตรียมผู้เรียนให้พร้อมอันจะส่งผลให้การฟังในขั้นตอนการชมวีดิทัศน์เข้าใจได้ง่ายขึ้นแล้ว นำภาษาที่ได้เรียนมาฝึกใช้ในขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ อันเป็นกระบวนการในการพัฒนาทักษะการฟังของผู้เรียนอย่างมีระบบ โดยสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์ (Pre-viewing stage) เป็นการเตรียมผู้เรียนก่อนการชมวีดิทัศน์ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องที่จะฟัง และนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียนออกมาใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในเรื่องที่จะชม ทั้งสองประการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐาน อันจะนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อเรื่องในขั้นของการชมวีดิทัศน์ (Viewing stage) ต่อไป ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดรูปแบบของกิจกรรมในขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์ตามหลักการของนูแนน (Nunan. 2002 : 241) ที่ว่าในการสอนฟังควรพัฒนาผู้เรียนทั้งทักษะการฟังแบบกระบวนการหน่วยย่อย และทักษะการฟังแบบกระบวนการรวมที่ผู้ฟังใช้ประสบการณ์เดิมมาประกอบกับบริบท และสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เข้าใจความหมายโดยการเรียนการสอนที่ดีควรจัดกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ก่อนฟัง ผู้เรียนควรฟังอย่างมีจุดหมาย และควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ถามคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบสถานการณ์ของเรื่องที่จะชม เช่น ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละคร และสถานที่ในภาพเหตุการณ์ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องเบื้องต้น และรู้เป้าหมายในการชมวีดิทัศน์ จากการสังเกตพบว่า ในช่วงสัปดาห์แรก ๆ ผู้เรียนไม่ค่อยตอบคำถาม แต่ในช่วงสัปดาห์ต่อ ๆ มาเมื่อผู้เรียนได้รับการเตรียมความพร้อมบ่อยครั้ง ทำให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามและทำกิจกรรมในใบงานขั้นการชมวีดิทัศน์ได้มากขึ้น และในตอนท้ายผู้เรียนกระตือรือร้นในการตอบยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้เรียนกลุ่มที่ได้คะแนนดียังสามารถพูดขยายความสิ่งที่ตนทราบได้ด้วย นับว่าการเตรียมความพร้อมและการกำหนดเป้าหมายในการชม ช่วยให้

ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่จะชมวีดิทัศน์ในขั้นตอนต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เรณู ดวงมณี (2546 : 55-56) ที่พบว่า การเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมก่อนที่จะนำเสนอบทเรียนด้วยวีดิทัศน์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถทางด้านทักษะการฟังมากขึ้น

1.2 ขั้นการชมวีดิทัศน์ (Viewing stage) กิจกรรมในขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการดึงข้อมูลจากสิ่งที่ได้ฟังและได้ชม ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมตามแนวคิดของอันเดอร์วูด (Underwood.1989:45-50) ที่ว่าในการพัฒนาทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจนั้น ควรเลือกกิจกรรมในขั้นตอนการฟังอย่างระมัดระวัง โดยควรเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำง่าย แต่ไม่ควรยาวและซับซ้อนนัก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรม มุ่งความสนใจในเรื่องที่ฟังมากกว่าการเขียนข้อความในขณะที่ฟัง พร้อมกับแนะนำให้ผู้เรียนฝึกทักษะการคาดเดา และตีความเนื่องจากเป็นทักษะที่ใช้ในสถานการณ์จริง ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรม เช่น การชมวีดิทัศน์แล้วใส่เครื่องหมายระบุรายการอาหารที่ตัวละครรับประทานหรือคำพูดที่ตัวละครพูด ใส่ตัวอักษรเพื่อเรียงประโยคตามลำดับเหตุการณ์ หรือใส่หมายเลขเพื่อระบุสถานที่จากเรื่องที่ชม พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมได้ถูกต้องมีผลคะแนนดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการระบุบุคคลหรือสิ่งของซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อน และผู้เรียนได้รับการเตรียมตัวมาจกขั้นก่อนการชมวีดิทัศน์แล้ว จึงทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจง่ายขึ้น

อย่างไรก็ตามจากการตรวจกิจกรรมในใบงานผู้วิจัยพบว่าผู้เรียนหลายคนไม่สามารถทำกิจกรรมได้ถูกต้อง และจากการซักถามผู้เรียนให้ความเห็นว่าทักษะการฟังยาก ฟังไม่ค่อยรู้เรื่องทำให้เกิดความท้อถอย ดังนั้นครูควรมีส่วนช่วยผู้เรียนด้วย ในระยะสัปดาห์แรก ๆ ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนชมวีดิทัศน์อีกครั้ง พร้อมกับแนะนำให้ผู้เรียนเลือกฟังข้อมูลที่พอจะเข้าใจได้แล้วหาคำตอบจากบริบทของเนื้อเรื่อง ซึ่งในระยะช่วงกลางของการทดลองพบว่าผู้เรียนทำกิจกรรมในใบงานได้ดีขึ้น และในช่วงท้าย ๆ ผู้วิจัยไม่ต้องชี้แนะข้อมูลผู้เรียนก็สามารถทำกิจกรรมได้เอง ตรงกับแบบสอบถามอย่างไม่เป็นทางการที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นให้ผู้เรียนตอบหลังจากการเรียนทุกบทเรียนพบว่า ในช่วงสัปดาห์หลัง ๆ ผู้เรียนให้ความเห็นว่ามี ความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่ฟังมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของจากรุณี มณีกุล (2545 : 36) ที่พบว่า นักศึกษาที่ใช้กลวิธีการฟังความหมายจากบริบทเมื่อไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ ทำให้ประสบผลสำเร็จในเรื่องที่ฟัง

1.3 ขั้นหลังการชมวีดิทัศน์ (Post-viewing stage) มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาที่ได้เรียน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น แสดงบทบาทสมมติ (Role-play) กิจกรรมการสำรวจ (Survey) เล่นเกมส์ (Games) การเขียน (Written work) และการพูดนำเสนอผลงาน (Presentation) จากการสังเกตพฤติกรรมในการทำกิจกรรมผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถสนทนาตามรูปแบบภาษาที่ได้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติและคล่องแคล่วขึ้น โดยผู้เรียนแสดงกิริยา ท่าทางเลียนแบบจากวีดิทัศน์ที่ได้ชมอย่างสนุกสนาน และจากการเขียนบันทึกหลังการเรียนในแบบสอบถาม

อย่างไม่เป็นทางการ พบว่า ผู้เรียนชอบกิจกรรมในบทเรียน เพราะเป็นกิจกรรมที่ไม่ยาก น่าสนใจ ทำให้ได้รับความรู้ ไม่เครียด ได้ผ่อนคลาย นับได้ว่ากิจกรรมดังกล่าวที่ผู้เรียนได้ทำ ช่วยกระตุ้นและท้าทายให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางภาษา ทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ เพ็ญแข วงศ์สุริยา (2546 :43-44) ขจิต ฝอยทอง (2543 : 49) และเปรมวดี รัตกุล (2541 : 113) ที่กล่าวว่า การจัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารที่หลากหลาย และมีระดับความยากง่ายของกิจกรรม ที่ใช้ในการฝึกเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางภาษาอย่างเต็มที่ กระตือรือร้นต่อการเรียน บรรยากาศในการเรียนไม่เครียด ผู้เรียนไม่รู้สึกละอายและสนุกกับการเรียน ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

จากการจัดการเรียนการสอนโดยมี ชั้นก่อนการชมวีดิทัศน์ ชั้นการชมวีดิทัศน์ และชั้นหลังการชมวีดิทัศน์ ซึ่งในแต่ละชั้นตอนได้จัดกิจกรรมให้ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีความยากง่ายและความน่าสนใจเหมาะสมกับผู้เรียนพบว่า ทำให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง ดังจะเห็นได้จากผลการสอบหลังการทดลองที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลการสอบก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งจากพฤติกรรมของผู้เรียนที่ผู้วิจัยสังเกตพบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการการใช้ภาษาทั้งการฟังและการพูดในการร่วมกิจกรรมหลังการฟังอย่างดีมาก

2. การใช้เทคนิควีดิทัศน์ประกอบการสอน

นอกจากที่ผู้วิจัยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างการชมวีดิทัศน์แล้ว สิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟังคือการใช้เทคนิคในการสอนประกอบ ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนในแต่ละบทเรียน เพื่อดึงผู้เรียนให้มีส่วนร่วมและสนใจในเรื่องที่จะฟัง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่ฟังง่ายขึ้น อีกทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารและสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม เหล่านี้ล้วนทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการฟัง ซึ่งอาจอธิบายในแต่ละเทคนิค ดังนี้

2.1 เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง (Sound off / Vision on) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง แล้วให้ผู้เรียนบรรยายฉากและตัวละครที่ได้ชม จากนั้นสังเกตกิริยาท่าทางของตัวละครแล้วคาดเดาสถานการณ์ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผู้เรียนช่วยกันตอบ ถึงแม้ว่าจะเป็นกรพูดตอบเป็นคำ ๆ ถูกบ้างผิดบ้าง และผู้เรียนสามารถคาดเดาสถานการณ์ของเรื่องได้ แสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องที่ได้ชมดังกล่าวของ แอนนาเบล ภามณี ขจรบุญ (Annabel Bhamani Kajomboon, 1994 : 53) และโลเนอร์แกน (Lonergan, 1984 : 73) ที่ว่า เทคนิคการดูแต่ภาพโดยไม่ได้ฟังเสียง ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสาร โดยมุ่งเน้นให้รู้จักสังเกตจากสีหน้าท่าทาง ของตัวละครเพื่อใช้เป็นตัวชี้แนะในการฟังให้เข้าใจ และสามารถพัฒนาทักษะการคาดเดาเหตุการณ์ของผู้เรียนได้

2.2 เทคนิคการฟังเสียงโดยไม่ได้ดูภาพ (Sound on / Vision off) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนฟังแต่เสียงโดยก่อนการฟังผู้วิจัยได้ตั้งคำถาม (Focus question) เพื่อให้ผู้เรียนฟังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เมื่อฟังแล้วให้ทำนายตัวละครและเหตุการณ์ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนต่างพยายามอธิบายเหตุการณ์และทำนายตัวละครจากเรื่องที่ฟัง โดยมีผู้เรียนคนหนึ่งพูดอธิบายเล็กน้อยก่อนแล้วผู้เรียนคนอื่น ๆ ช่วยเสริม และตอบคำถามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ได้ ดังแนวคิดของแอลัน (Allan. 1985 : 43) ที่ว่าการใช้เทคนิคการฟังเสียง โดยไม่ได้ดูภาพเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็น และบรรยายลักษณะของตัวละครหรือฉากที่จะได้เห็นจากภาพเหตุการณ์

2.3 เทคนิคการเล่นไปหยุดไป (Play and pause / Freeze frame control) จากการที่ผู้วิจัยใช้เทคนิคให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ในช่วงสั้น ๆ ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ โดยมีกิจกรรมแทรก เช่น หยุดให้ผู้เรียนพูดแสดงความคิดเห็น หรือบรรยายลักษณะของตัวละคร ทำนายคำพูด หรือเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป รวมทั้งหยุดเพื่อเฉลยคำตอบ ให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในการฟังของตนเอง พบว่า ผู้เรียนตอบคำถามได้เป็นที่น่าพอใจ แสดงว่าการให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ทีละน้อย พร้อมกับการแทรกกิจกรรมที่เหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนฟังเรื่องราวได้เข้าใจง่ายขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเรณูดวงมณี (2546 : 57) ที่พบว่า การที่ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ทีละช่วงสั้น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเข้าใจและง่ายขึ้น

2.4 เทคนิคการดูภาพและเสียงไปพร้อม ๆ กัน (Sound and vision on) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์ โดยเปิดภาพและเสียงไปพร้อม ๆ กัน และทำกิจกรรมควบคู่กันไป เช่น เปรียบลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ชม การหาสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึง การตรวจสอบรายละเอียด และการระบุบุคคลกับสิ่งของ ปรากฏว่าผู้เรียนทำกิจกรรมในใบงานได้ถูกต้องเป็นที่น่าพอใจ แสดงว่าผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของภาพเหตุการณ์ได้ดี เนื่องจากผู้เรียนได้เห็นลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดต่าง ๆ จากภาพที่ชม แล้วนำมาประกอบกับข้อความที่ได้ฟังทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้นดังคำกล่าวของอันเดอร์วูด(Underwood.1989 : 96) และโลเนอร์แกน (Lonergan. 1984 : 4) ที่ว่าวีดิทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอการใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถฟังเสียงและชมภาพในขณะเดียวกัน โดยภาพที่ปรากฏบนจอจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นรายละเอียดต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแต่งกาย สถานภาพทางสังคม อารมณ์ โดยสังเกตทางสีหน้า ท่าทาง อันจะทำให้ผู้เรียนฟังเข้าใจได้ง่ายขึ้น

2.5 เทคนิคการแยกดูเป็นส่วน ๆ (Jigsaw viewing / Split viewing) ผู้วิจัยแบ่งผู้เรียนเป็น 2 ทีม แล้วให้แต่ละกลุ่มดูวีดิทัศน์เรื่องเดียวกันแล้วนำมาจับคู่ เเล่สูกันฟังเพื่อให้เรื่องราวที่สมบูรณ์โดยผู้เรียนฝ่ายหนึ่งดูแต่ภาพ อีกฝ่ายหนึ่งฟังแต่เสียง ผู้วิจัยสังเกตได้ว่าผู้เรียนทั้ง 2 ทีม พยายามใช้ท่าทางประกอบการพูดเเล่สูกันฟังอย่างเต็มที่ เพื่อให้เข้าใจและได้เรื่องราวที่สมบูรณ์ ทำให้บรรยากาศในการเรียนสนุกสนาน และจากการตอบแบบสอบถามอย่างไม่เป็นทางการพบว่า ผู้เรียนชอบกิจกรรม

นี้มากเพราะว่าได้แลกเปลี่ยนข้อมูลกันถึงแม้ว่าจะพูดผิด ๆ ถูก ๆ แต่ก็สนุกดี แสดงว่าผู้เรียนมีความมั่นใจในการทำกิจกรรมมากขึ้น ดังความเห็นของ ฮิล (เรณู ดวงมณี . 2546 : 28-29; อ้างอิงจาก Hill. 1992 : 8-9) ที่ว่าความสามารถในการฟังภาษาแล้วเข้าใจเป็นการสร้างความมั่นใจ (Confidence) ให้ผู้เรียน การออกแบบกิจกรรมการฟังที่ไม่ยากจนเกินไปจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมสำเร็จง่ายขึ้น ซึ่งความสำเร็จนั้นสร้างความมั่นใจในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาของผู้เรียน

2.6 เทคนิคการทำนายหรือคาดเดาเหตุการณ์ (Prediction) ผู้วิจัยใช้เทคนิคนี้ร่วมกับเทคนิคการเล่นไปหยุดไป (Play and pause) โดยให้ผู้เรียนคาดเดาบทสนทนา และเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่จะชมต่อไป ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนมีความสนใจในการคาดเดาบทสนทนาที่จะเกิดขึ้น พร้อมกับบอคำตอบว่าตนเองเดาถูกต้องหรือไม่ ผู้เรียนบางคนเดาถูก บางคนเดาผิดในบรรยากาศที่สนุกสนาน ซึ่ง เออร์ (Ur.1984 : 9-10) กล่าวว่า การคาดเดาเป็นทักษะที่ใช้ในสถานการณ์จริง จึงควรให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนในชั้นเรียนด้วย อันจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการฟังของตนเองต่อไป

ในการชมวีดิทัศน์ของผู้เรียนบางครั้งผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่ชมและตอบคำถามได้ถูกต้องโดยไม่ต้องฟัง ดังนั้นในเนื้อหาการฟังที่ค่อนข้างยากผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการดูแต่ภาพควบคู่ไปกับเทคนิคอื่น ๆ เช่น เทคนิคการทำนายให้ผู้เรียนคาดเดาบทสนทนาที่จะเกิดขึ้น จากการใช้เทคนิควีดิทัศน์ประกอบการสอนที่หลากหลายผสมผสานกัน ในแต่ละบทเรียน ร่วมกับการทำกิจกรรมในใบงานที่เหมาะสมกับเนื้อหาบทเรียนและผู้เรียน ผู้วิจัยสังเกตพบว่าในระหว่างการทำกิจกรรมของผู้เรียนสิ่งเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องที่ฟังมากขึ้นสอดคล้องกับผลจากแบบสอบถามที่ให้ผู้เรียนตอบหลังการเรียนที่ระบุว่า ผู้เรียนฟังแล้วเข้าใจ และรู้สึกสนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน และผลของคะแนนในการทำแต่ละกิจกรรมอยู่ในระดับน่าพอใจ ดังนั้นการใช้เทคนิคประกอบการสอน จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษมากขึ้น

3. การเลือกวีดิทัศน์ที่นำมาใช้ในการสอน

สเตมเพิลสกีและโทมาลิน (Stempleski ; & Tomalin. 1990 : 9-10) ได้เสนอแนะว่าควรเลือกภาพเหตุการณ์ที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนเพราะหากเนื้อหาไม่ตรงกับความสนใจของผู้เรียนแล้วผู้เรียนก็ไม่อยากติดตามต่อไป นอกจากนี้ควรคำนึงถึงความยาวของภาพเหตุการณ์ซึ่งควรมีความยาวไม่เกิน 5 นาที และหากผู้สอนมีวัตถุประสงค์ที่จะสอนตัวภาษาในในการชมวีดิทัศน์ ก็ควรเลือกภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างภาษาด้วย ผู้วิจัยได้ใช้หลักการนี้มาเลือกภาพวีดิทัศน์จากแหล่งวีดิทัศน์ดังนี้

3.1 วิดีทัศน์ที่ผลิตขึ้นมาสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษา (ELT video materials)

ผู้วิจัยเลือกใช้วีดิทัศน์ชุด Follow me และ Dynamic English ซึ่งมีเนื้อหาที่มีการนำเสนอตัวอย่างการใช้ภาษาอยู่ในบริบทที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ จากการสังเกตพบว่าผู้เรียนฟังเนื้อเรื่องจากภาพเหตุการณ์ได้เข้าใจสามารถตอบคำถามและทำกิจกรรมในใบงานได้ถูกต้อง และจดจำคำพูดของตัวละครไปใช้ในการแสดงบทบาทสมมติขึ้นหลังการชมได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากภาษาและน้ำเสียงของตัวละครในภาพเหตุการณ์นั้นชัดเจน ไม่เร็วมากแตกต่างจากการใช้ภาพเหตุการณ์จากภาพยนตร์ที่ในระยะแรก ๆ ผู้วิจัยต้องเปิดเทปย้อนกลับซ้ำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมในใบงานได้ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมาสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษา ในช่วงสัปดาห์แรก ๆ ของการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นเคยกับภาษาและน้ำเสียงของตัวละครก่อนแล้วในช่วงสัปดาห์ท้าย ๆ จึงให้ผู้เรียนฝึกฟังภาษาจากภาพยนตร์ที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งผู้เรียนเข้าใจได้ยากกว่า

3.2 วิดีทัศน์ที่ไม่ได้ผลิตขึ้นมาสำหรับใช้ในการเรียนการสอนภาษา (Non-ELT video materials / Authentic video materials)

ผู้วิจัยได้เลือกภาพยนตร์ (Film) และวีดิทัศน์บทเพลงคาราโอเกะมาประกอบการสอน ซึ่งเป็นสื่อที่มีความน่าสนใจเป็นการนำความบันเทิงเข้ามาสู่ห้องเรียนมาไว้ในช่วงท้ายของการทดลอง เนื่องจากผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะการฟังเป็นลำดับขั้นตอนมาแล้วทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่ฟังได้ จากการตอบแบบสอบถามอย่างไม่เป็นทางการของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนชอบชมภาพยนตร์เพราะฟังเข้าใจ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ทำกิจกรรมในใบงานได้ถูกต้อง และสนุกกับการทำกิจกรรมในวีดิทัศน์บทเพลงคาราโอเกะ สอดคล้องกับวันวิสาข เพ็ชรรัตน์มูณี (2548 : 46) ที่กล่าวว่า การเลือกภาพจากวีดิทัศน์ประเภท Non-ELT โดยพิจารณาระดับความยากง่ายของภาษาให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ตลอดจนตัวอย่างของการใช้ภาษาที่อยู่ในบริบทที่ชัดเจนและออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนานในห้องเรียน

สรุปได้ว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษ โดยผู้สอนได้วางแผนการสอนและเตรียมการสอนเป็นขั้นตอน เลือกเทคนิคในการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้ จัดเตรียมงาน (Task) ที่เหมาะสมในแต่ละขั้นตอนการสอน ตลอดจนความหลากหลายของรูปแบบที่เป็นทั้งวีดิทัศน์ที่ผลิตสำหรับการเรียนการสอน และวีดิทัศน์ที่มีอยู่จริง (Authentic video materials) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนง่ายขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมที่หลากหลายยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน ผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้มีโอกาสนำภาษาใหม่ ๆ และตรวจสอบความสามารถในการฟังภาษาของตนเองได้รวมทั้งยังทำให้บรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวา ผู้เรียนสนุกสนานอัน

เป็นแรงจูงใจในการเรียน ทำให้มีการพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนมากขึ้น

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษช่วยพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลยา บริสุทธิพันธุ์ (2539) ; เรณู ดวงมณี (2546) ; และวันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี (2548) ที่พบว่า หลังการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยในต่างประเทศของ เชียเชิน (Chia-chen. 2003) ที่พบว่า การใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนสามารถพัฒนาทักษะการฟังของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาภาษาอังกฤษ ให้สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรศึกษาแนวคิด เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายของการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนภาษาอังกฤษให้มีความเข้าใจที่ชัดเจนเพื่อนำเสนอเนื้อหาและเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ในแต่ละบทเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมทั้งควรฝึกฝนการใช้เครื่องเล่นวีดิทัศน์ให้เกิดความชำนาญ เพื่อไม่ให้เกิดการติดขัดในขณะที่ทำการสอนอันอาจจะทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายและทำให้การสอนไม่ราบรื่น

1.2 ครูควรเลือกวีดิทัศน์ที่สอดคล้องกับบทเรียน มีเนื้อหาความยากง่าย เหมาะสมกับความสนใจและระดับความสามารถของผู้เรียน วีดิทัศน์ประเภท ภาพยนตร์ และบทเพลงคาราโอเกะ เป็นสื่อที่มีชีวิตชีวาช่วยให้บทเรียนน่าสนใจมากขึ้น และผู้เรียนสนุกสนานในการเรียน

1.3 ควรมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างระมัดระวัง โดยไม่เป็นการทำร้ายจิตใจของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้า โดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง-พูด โดยใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยว อาชีพ และผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในท้องถิ่นมาเป็นเนื้อหา เพื่อสร้างหลักสูตรท้องถิ่น

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง แบบมีตัวบรรยายประกอบเป็นภาษาที่หนึ่ง กับแบบไม่มีตัวบรรยายประกอบ

2.4 ควรมีการวิจัยโดยการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น ดีวีดี ร่วมกับการใช้เทคนิควีดิทัศน์ ประกอบการสอนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุนทีนี้ จำปาเรือง. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (แผนการเรียนศิลปภาษา) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- คณิงนิจ อาจนรงค์. (2533). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จารุณี มณีกุล. (2545). การใช้เนื้อหาและกิจกรรมที่แท้จริงเพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาอังกฤษคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. งานวิจัย เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- จิรวรรณ ธาณี. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (แผนการเรียนศิลปภาษา) ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชวณี ปุริโสดม. (2542). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนศิลปภาษา ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยา เปรมศักดิ์. (2543). การเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติในด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐาน และการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงษ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐกานต์ ผ่องลำเจียก. (2546). ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาฝึกหัดครูชั้นปีที่ 4 วิชาเอกภาษาอังกฤษในสถาบันราชภัฏเขตภาคตะวันตก. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ธัญวดี มงคลพันธุ์. (2544). *การพัฒนารายการเทปวีดิทัศน์มีกิจกรรมครูประถมศึกษาเรื่องรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพพร กระจ่างพจน์. (2536). *ผลของการใช้วีดิทัศน์ในการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จ.สมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิโมโต, โยชิชิ. (2538). *การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์*. แปลโดยวิภา อุดมฉันท. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทืองสุข ยังเสถียร. (2542). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2539 ในโรงเรียนรัฐบาลเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ประไพ เทียนเงิน. (2534). *การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วีดิทัศน์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประมวญ ดิคคินสัน. (2529). *เราเรียนภาษาอังกฤษกันอย่างไร*. กรุงเทพฯ:
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2525). *ศิลปะการฟังการอ่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิชาการ.
- เพ็ญแข วงษ์สุริยา. (2546). *การพัฒนาความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้สถานการณ์จริงของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมอริฟี, เควิน เจ. (2538). *กลยุทธ์บริหารด้วยการฟัง*. แปลโดยเกษมสุภา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สร้างสรรควิชาการ.
- เยาวลักษณ์ บุญศิริ. (2522). *การเปรียบเทียบความเข้าใจภาษาอังกฤษด้วยการฟังจากการสอนโดยใช้เทปกับการสอนโดยใช้ "สไลด์เทปเสียง"*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(โสตทัศนศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- เรณู ดวงมณี. (2546). การศึกษาผลของเทคนิคการใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอนที่มีต่อความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ล้วน สายยศ ; และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วันวิสาข์ เพ็ชรรัตน์มณี. (2548). การใช้สื่อวีดิทัศน์ประกอบการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณะเกษตรศาสตร์ นครศรีธรรมราช . กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- วัลลยา บริสุทธิพันธ์. (2539). ผลสัมฤทธิ์ด้านการฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อประกอบการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธรังสีพิบูล จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วิญญูวดี กุลจลา. (2541). ผลของการใช้สไลด์ประกอบเสียงในการพัฒนาทักษะการฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปรินทร์รอยแยลส์วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ศึกษาศาสตร์-การสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุดารัตน์ พญาพรหม. (2543). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีที่ใช้ในการฟังและความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.(ภาษาอังกฤษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนันทา โสรัจจ์ ; และคนอื่น ๆ. (2539). ทักษะการฟัง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิฑิต. (2531). เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ:

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. (2546). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 หมวดวิชาสามัญ วิชาสามัญพื้นฐานวิชาชีพ วิชา 3000-1202 ทักษะพัฒนาเพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ 2*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา 1.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2538). *แนวการสร้างข้อสอบภาษา*. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2544). *การทดสอบและประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉรา สัปพันธ์. (2538, เมษายน-มิถุนายน). *วิธีทัศน์กับกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษ สาระพัฒนาหลักสูตร*. 14(121) : 66-69.
- ฮาร์เมอร์, เจเรมี. (2546). *วิธีสอนภาษาอังกฤษ*. แปลโดยเสาวภา ฉายะนุระกุล. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- Allan, M. (1985). *Teaching English with video*. Harlow, England: Longman.
- Anderson, A ; & Lynch, T. (1988). *Listening*. Hong Kong: Oxford University Press.
- Chia-chen, Lno. (2003). *Using DVD Film to Enhance College Freshmen's English. Listening Comprehension and Motivation*. Retrieved November 15,2003, from [www. Teens. nthu.edu.tw/ excel/paper/Johanna](http://www.Teens.nthu.edu.tw/excel/paper/Johanna).
- Geddes, M. ; & Sturtridge, G. (1982). *Video in the Language Classroom*. London: Heinemann Educational Books.
- Harmer, J. (2001) . *The Practice of English Language Teaching*. Harlow : Pearson Education.
- Kajornboon, A.B. (1994). *Using Video in Language Teaching*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Koksal, D. (2004). *Technology in Language Teaching and Learning*. Retrieved November15, 2003, from [www. Tojet.net/articles/339 htm-101k](http://www.Tojet.net/articles/339 htm-101k)
- Lemlech, J.K. (1998). *Curriculum and Instructional Methods for the Elementary and Middle School*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Lonergan, J. (1984). *Video in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- McGovern, J. (1983). "Type of Video Software: A User's Experience," in *Video Applications in English Language Teaching*. J McGovern. (ED.). p.57-67. Oxford: Pergamon.

- Morley, J. (1984). *Listening and Language Learning in ESL: Developing Self-Study Activities for Listening Comprehension*. London: Prentice-Hall.
- Nunan, D. ; & Miller, L. editors. (1995). *New Ways in Teaching Listening*.
Bloomington : Pantagraph.
- Nunan, D., Richards ; & Renandya editors. (2002). *Listening in Language Learning*.
Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, J.C. ; & Renandya, W.A. (2002). *Methodology in Language Teaching*.
Cambridge: Cambridge University Press.
- Rixon, S. (1986). *Developing Listening Skills*. London: Macmillan.
- Rost, M. (1991). *Listening in Action: Activities for Developing Listening Language Teaching*. London: Prentice Hall.
- Rost, M. (1994). *Introducing Listening*. London: Penguin.
- Sheerin, S., Geddes ; & Sturtridge editors. (1982). *Exploiting Television Video with Particular Reference to Teaching ESP*. London: Heinemann Educational Books.
- Stempleski, S. ; & Tomalin, B. (1990). *Video in Action: Recipes for Using Video in Language Teaching*. London: Prentice Hall International.
- Underwood, M. (1989). *Teaching Listening*. New York: Longman.
- Ur, P. (1984). *Teaching Listening Comprehension*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Widdowson, H.G. (1981). *Teaching Language as Communication*. London : Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนการสอน

แผนการสอนที่ 1

แหล่งวีดิทัศน์	Follow Me - What did you say?
จุดประสงค์การเรียนรู้	1. นักศึกษาสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่ฟังเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีต 2. นักศึกษาสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่ฟัง
คำศัพท์	a sergeant
รูปประโยคในบทเรียน	การเล่าเรื่องราวในอดีต Past Simple Tense (Subject + V ₂) - He was born in this town. - He went to the local school around the corner. - His wife had an accident.
เวลา	3 คาบ (คาบละ 60 นาที)

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางยุพดี หินเหาว์
วันเดือนปีเกิด	8 มกราคม 2507
สถานที่เกิด	เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	72/42 ตำบลบางแม่นาง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครู อันดับ คศ.2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ถนนนารายณ์มหาราช อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี 15000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2529	ศศ.บ. (วิชาเอกภาษาอังกฤษ) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2550	ศศ.ม. (วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะ ภาษาต่างประเทศ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

